

Takva

ŞEHİRDEKİ BEDEVİLER

BİLAL ÖZBUĞDAY

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ | FİYATI 13TL

Ramazan
1442

16 Akide Nedir?
Ali Mücahit ORAKÇI

22 Ne Olacak Bu Memleketin Hali?
Salih BAĞIRGAN

28 Dilediğin Gibi Yaşa Öleceksin!
Erhan YILDIZ

Tecvid Kaideleri ÇIKTI

İLETİŞİM

✉ editor@takvadergisi.org ☎ 0552 822 74 42

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Allah'a hamd, Rasulüne salat ve selam olsun.

Kişilerin ve cemaatlerin, dünkü söylediklerini bugün yalanladıkları, dünkü inançlarından ve menheçlerinden bugün vazgeçtikleri şu fitne zamanlarında, insanın sebat etmesine vesile olacak hususlardan bir tanesi de, Allah'ın rızasına uygun, kendisine nasihat eden bir topluluğun olmasıdır.

Bizler de bu düşünce ile uzun bir zaman sonra, ara verdiğimiz dergi çalışmalarımıza kaldığımız yerden devam etme kararı aldık. Ve bu sayımızla siz değerli okurlarımızın karşısına çıktık.

Aramıza yeni katılan yazarlarımızın önemli katkılarıyla daha geniş bir konu yelpazesi ile siz değerli okuyucularımıza çeşitli alanlarda yazılar sunma derdinde olacağız. Başlangıç olarak, birlik ve beraberliğin öneminden bahseden bir kapak yazısı tercih ettik. Ayrıca dergimizin içerisinde günümüz ilim talebelerine yönelik bazı tercüme ve yazılar da bulmanız mümkün olacak.

İnsanların, teknoloji ve araçlarına bu denli meylettikleri, okuma yazma seviyesinin epeyce azaldığı günümüzde, dergi çalışmalarımıza tekrar başlamamızın amaçlarını şöyle sıralayabiliriz;

- 1) Özellikle yukarıda bahsettiğimiz fitne döneminde, çevresinde ve memleketinde bir nasihatçiye, nasihate ihtiyaç duyan okurlarımıza ulaşmak.
- 2) Gündemden gündeme savrulan müminlerin, kendileri tarafından gündem belirleme çabasına katkı sunmak.
- 3) Nispeten ilmî fayda sağlamak.
- 4) Davet ve ilim adına, teknoloji çağında yaşadığımız şu günlerde daha kalıcı olduğunu düşündüğümüz basım, yayın alanına materyal hazırlamak.
- 5) Teknolojinin getirdiği daha fazla kitleye ulaşmanın bir aksi düşüncesi olarak; bilinçli, araştırmacı, okuyan, sorgulayan kitleye ulaşmak.

Bu amaçlar doğrultusunda, Allah'tan (celle celaluhu) yardım dileyerek ve siz kıymetli okurlarımızın destekleriyle, dergimizi aylık olarak çıkaracağız.

Allah'tan (celle celaluhu) dileğimiz, bu ve diğer bütün çalışmalarımızda bizleri ihlasla donatarak muvaffak kılması ve bütün çalışmalarımızın en büyük amacı olan kendi rızasına ulaştırmasıdır.

Velhamdulillahi Rabbil Âlemin...

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Ramazan Işılak

Yayın Türü
Yerel Süreli / Bir Ayda Bir Yayınlanır

Dağıtım ve Satış Yeri
Fevzi Çakmak Mh. 10423. Sk.
NO:1 Karatay/KONYA
www.takvadergisi.org

Abonelik
0552 822 74 42

Basım
Fevzi Çakmak Mh. 10448. Sk.
NO:26/1 Karatay/konya
www.guleroftset.com

Dergi İçerisinde Yer Alan
Yazılardan İlgili Yazar Mesuldür.
Kaynak Gösterilerek Alıntı Yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

06

ŞEHİRDEKİ BEDEVİLER

Bilal ÖZBUĞDAY

16

AKİDE NEDİR?

Ali Mücahit ORAKÇI

22

NE OLACAK BU MEMLEKETİN HALİ?

Salih BAĞIRGAN

28

DİLEDİĞİN GİBİ YAŞA ÖLECEKSİN!

Erhan YILDIZ

36

TEBÜK GAZVESİ SONRASI

Bilal ÖZBUĞDAY

44

TARİHİ KARARTANLAR

Mustafa YAKUPOĞLU

48

ÇOCUK EĞİTİMİNE DAİR

Meryem HAFSA

52

21 BAŞLIKTA ŞEVVAL AYI

Ebu Enes El-Halebî (Salih Bağırhan Tarafından Tercüme Edilmiştir.)

55

TAVSİYE KİTAP

Nebevî Eğitim Modeli Daru'l-Erkam

56

HASAN BASRÎ (Rahimehullah)

Usame KAPTAN

60

TEKNOLOJİ FAYDALI MIDIR?

Burak ERYILMAZ

64

REFLÜ

Dr. Sina YAYLACI

ŞEHİRDEKİ BEDEVİLER

Bilal Özbuğday

bilalozbugday@takvadergisi.org

Uzun bir aradan sonra tekrar kalemi-mizi elimize aldığımız bu sayımızda Müslümanlar için çok önemli ve esaslı bir konu hakkında yazmak istedim. Kaleme almak istediğim ve müminlerin üzerinde hassasiyet ile durmaları gereken konu, birlik ve beraberliğin, cem ve cemaat olmanın gerekliliğidir. Müslümanların bu konunun önemi bildiklerini zannediyorum. Çünkü her bir müminin dilinde bu konu yer etmektedir. Ancak amel noktasında ise eksik kalınmaktadır. Ama yine de hatırlatmanın fayda vereceğini ümit ediyorum.

Nitekim Müslümanlara, ilim talebelerine bazen bildiklerini dahi hatırlatmakta fayda vardır. Allah Rasulü'nün (sallallahu aleyhi ve sellem) vefatıyla sarsılan sahabe, büyük bir şok geçirmiş, hatta Ömer (radiyallahu anh), Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) öldüğünü söyleyen kimseyi öldüreceğini dahi söylemişti. Bu sayıdaki bir başka yazıda da karşılaşacağınız üzere Cebrail (aleyhisselam) Rasulullah'a (sallallahu aleyhi ve sellem) gelerek "Dilediğin gibi yaşa, bir gün mutlaka öleceksin!" dediği hakikat vuku bulmuştu. Ebubekir (radiyallahu anh) ise bu şoku sonlandıran kişi olmuş ve tüm sahabenin bildiği, defalarca okuduğu, tekrar ettiği şu ayeti okumuştur;

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ
انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ
شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ

*"Muhammed, ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler gelip geçmiştir. Şimdi o ölür veya öldürülürse gerisin geriye (eski dininize) mi döneceksiniz? Kim gerisin geriye dönerse, Allah'a hiçbir zarar veremez. Allah, şükredenleri mükâfatlandıracaktır."*¹

Ashabı kiram sanki ilk defa bu ayeti duymuş gibiydiler. Bu yüzden kim olursa olsun, bir konuyu nasihat etmekten vazgeçmemeli, bazı konuların sürekli üstünden geçmek gerekmektedir. İşte müminlerin gerekliliğini sürekli ifade ettikleri, ancak pratize etme noktasında geri kaldıkları bir konudur cemaat olmak. Cemaat olmanın gerekliliğine geçmeden önce bir ara başlık olarak dini anlamada Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) hayatının ne kadar önemli olduğunun altını çizmek gerekir diye düşünüyorum. Dini anlamada ve yaşamada Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) çok mühim bir yeri vardır.

Bu Din, Rabbanî Bir Dindir

Bu dinin yaşanması da, uygulanması da Rabbanî olmak zorundadır. Yaşanmasındaki Rabbanîliği, Allah Teâla tarafından dinin açıklayıcısı ve beyan edicisi olarak gönderilen Efendimizin, Önderimizin hayatını, sünnetini, menhecini ve hareket metodunu benimsemek, uygulamak ile olur. Hareket metodundaki Rabbanîlik Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) bizlere işaret ettiği ve gösterdiği şeyin bizzat kendisidir. Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) hayatı, dinin nasıllığını anlamamız ve yorumlamamız noktasında bizlere rehber olmaktadır. Dolayısıyla kişilerin tevhid akidesini kabul edip muvahhid bir birey olduktan sonraki hayatlarını nasıl devam ettireceklerinin cevabı da Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) hayatında saklıdır. Rasulullah'ın hayatında bizim için bulunan izlerden biriside topluca tek bir vücut halinde hareket etmektir.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ
وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا

*"Andolsun, Allah'ın Rasûlünde sizin için; Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır."*²

¹ (3/Âli İmran 144)

² (33/Ahzab 21)

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِنْكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ

"Nitekim kendi aranızdan, size âyetlerimizi okuyan, sizi her kötülükten arındıran, size kitap ve hikmeti öğreten, ayrıca bilmediklerinizi de öğreten bir peygamber gönderdik."³

Kur'an ve sünnette cemaat olmanın ve ayrılığa düşmemenin gerekliliğini ifade eden birçok ayet ve hadis vardır. Bunlardan bazıları şunlardır;

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

"Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra parçalanıp ayrılığa düşenler gibi olmayın. İşte onlar için büyük bir azap vardır."⁴

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

"Hep birlikte Allah'ın ipine (Kur'an'a) sımsıkı sarılın. Parçalanıp bölünmeyin. Allah'ın size olan nimetini hatırlayın. Hani sizler birbirinize düşmanlar idiniz de O, kalplerinizi birleştirmişti. İşte O'nun bu nimeti sayesinde kardeşler olmuştunuz. Yine siz, bir ateş çukurunun tam kenarında idiniz de O sizi oradan kurtarmıştı. İşte Allah size âyetlerini böyle apaçık bildiriyor ki doğru yola eresiniz."⁵

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ

"Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve doğrularla beraber olun."⁶

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

"Allah'a ve Resûl'üne itaat edin ve birbirinizle çekişmeyin. Sonra gevşersiniz ve gücünüz, devletiniz elden gider. Sabırlı olun. Çünkü Allah sabredenlerle beraberdir."⁷

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ: "إِنَّ اللَّهَ يَرْضَى لَكُمْ ثَلَاثًا وَيَكْرَهُ لَكُمْ ثَلَاثًا، فَيَرْضَى لَكُمْ أَنْ تَعْبُدُوهُ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا، وَأَنْ تَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا، وَلَا تَفَرَّقُوا، وَيَكْرَهُ لَكُمْ قِيلَ، وَقَالَ، وَكَثْرَةُ السُّؤَالِ، وَإِضَاعَةُ الْمَالِ "

Ebu Hureyre'den (radiyallahu anh) rivayet edildiğine göre, Allah Rasulü (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur; "Allah Teâla sizin için üç şeyden razı olur. Yine sizin için üç şeyi ise kerih görür. O'na ibadet edip, hiçbir şeyi ortak koşmamanızdan, Allah'ın ipine hep birlikte sımsıkı sarılmanızdan ve ayrılmamanızdan razı olur. 'Denildi, dedi' lafızlarından, çok soru sormaktan ve malı zayi etmekten ise razı olmaz."⁸

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ جُبَيْرِ بْنِ مُطْعِمٍ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: قَامَ رَسُولُ اللَّهِ بِالْخَيْفِ مِنْ مِثَى، فَقَالَ: "نَضَّرَ اللَّهُ عَبْدًا سَمِعَ مَقَالَتِي فَوَعَاها، ثُمَّ أَذَاهَا إِلَى مَنْ لَمْ يَسْمَعْهَا، فَرُبَّ حَامِلٍ فِقْهٍ لَا فِقْهَ لَهُ، وَرُبَّ حَامِلٍ فِقْهٍ إِلَى مَنْ هُوَ أَفْقَهُ مِنْهُ ثَلَاثٌ لَا يُغْلُ عَلَيْهِنَّ قَلْبُ الْمُؤْمِنِ: إِخْلَاصُ الْعَمَلِ لِلَّهِ، وَطَاعَةُ ذَوِي الْأَمْرِ، وَلُزُومُ الْجَمَاعَةِ، فَإِنَّ دَعْوَتَهُمْ تَكُونُ مِنْ وَرَائِهِمْ "

Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem), Mina'da bir tepenin üzerine çıktı ve şöyle dedi; "Benden bir söz işitip, onu ezberleyen sonrada onu başkalarına ulaştıran kişinin Allah yüzünü ak etsin. Zira kendisine ulaştırılan öyleleri vardır ki bizzat işitenden daha iyi anlarlar. Üç şey vardır ki onlar üzerine müminin kalbi ihanet etmez. Allah için ameli has kılmak, emir sahiplerine itaat etmek, cemaate yapışmak. Müslümanların daveti onları arkalarından kuşatır."⁹

³ (2/Bakara 151)

⁴ (3/Alî İmran 105)

⁵ (3/Alî İmran 103)

⁶ (9/Tevbe 119)

⁷ (8/Enfal 46)

⁸ (Müslim)

⁹ (Darimi)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: " إِنَّ اللَّهَ لَا يَجْمَعُ أُمَّتِي، أَوْ قَالَ: أُمَّةٌ مُحَمَّدٍ عَلَى ضَلَالَةٍ، وَيَدُ اللَّهِ مَعَ الْجَمَاعَةِ، وَمَنْ شَذَّ شَذَّ إِلَى النَّارِ "

İbni Ömer'den (radiyallahu anhum) rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur; "Allah Teâla ümmetimi veya ümmeti Muhammed'i dalalet üzere birleştirmez. Allah'ın eli cemaat ile beraberdir. Kim de ayrılırsa cehenneme ayrılmıştır."¹⁰

عَنْ أَبِي سَلَامٍ، حَدَّثَنِي الْحَارِثُ الْأَشْعَرِيُّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ حَدَّثَهُمْ، قَالَ: " وَأَنَا أَمْرُكُمْ بِخَمْسِ كَلِمَاتٍ أَمَرَنِي اللَّهُ بِهِنَّ: الْجَمَاعَةُ وَالسَّمْعُ وَالطَّاعَةُ وَالْهَجْرَةُ وَالْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ "

Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur; "Allah Teâla'nın bana emrettiği beş şeyi bende size emrediyorum. Cemaat olmak, işitmek ve itaat etmek, hicret etmek, Allah yolunda cihad etmek."¹¹

Bu ayet ve hadislerin de açıkça ifade ettiği üzere müminlerin maddi ve manevi güçlerini birleştirmek suretiyle, cemaat olarak, birlikte Allah'ın dinine hizmet etmek ve üzerlerine düşen sorumluluğu yerine getirmeleri gerekmektedir. Aksi takdirde cahiliyenin tamamı ile sökülüp atılması mümkün değildir.

İnsan yapısı itibarıyla başıboşluğa, rahatlığa ve sorumsuzca tavırlara meyyaldir. Bir otoritenin altına girmek, disiplinli hareket etmek fitratın zorlandığı bir haldir. Daha doğru ifade ile cahiliye hayatı yaşayanlara ve İslamî bir hassasiyeti olmayanlara zordur. Fakat bizler biliriz ki Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) Mekke'de vahyin geldiği ilk günlerden itibaren Müslümanları başıboş ve disiplinsiz bırakmayarak, Medine İslam devletinin temellerini bir cemaat bilinciyle Erkam'ın (radiyallahu anh) evinde atmıştır. Bulunduğu toplumun baskı ve zulümlerine bireylerin tek başına karşı duramayacaklarını bildiği için, Müslümanların bireysel hareket etmelerine müsaade etme-

miş, mücadeleyi bir topluluk halinde sürdürmüşlerdir. Müslüman bireyler kendilerine organize olmuş, teşkilatlı şirk düzenlerine karşı ancak topluca bir duruşla karşı koyabiliyorlardı.

Cahilî şirk sistemleri, yönetimlerini bir hiyerarşi ve düzen içerisinde sürdürürken, toplumlarını nefsanî işlerde başına buyruk ve özgür bırakarak onları rehavete alıştırırlar. Böylece toplumdan yönetimi sorgulama, eleştirme ve karşı çıkma düşüncesini bireylerden alırlar.

Fakat İslam, Müslümanın hiçbir zaman başıboşluğuna müsaade etmez, hep bir sorumluluk bilincinde olmasını ister. Böyle olduğu içindir ki tevhid mücadelesini bir vahdet içinde sürdürür. Teşkilatlı bir mücadele içinde olmayan Müslüman bireyler, hâkim olan şirk sistemlerinde erimeye mahkûmdur. Allah ve Rasulü bu gerçeği bildiği için kendisine iman etmiş bireyleri kendi hallerine bırakmamış aksine derli toplu bir kitle halinde kulluk etmelerini istemiştir.

Dışarıdan bakıldığı zaman bir zorlama gibi gelen, nefse yük gibi gözükken cemaatsel disiplin, aynı zamanda Müslümanın kulluk hayatını kolaylaştıran bir hale dönüştürür. Çünkü tevhid davasında bireye düşen birçok görev vardır, bunu tek başına sırtlanması oldukça zordur, hatta imkânsızdır. Fakat mücadele de kendisi gibi inanan insanlarla, aynı metot üzerinde mücadele ederse yükü azalır ve paylaşılmış olur. Her birey bu yapının içerisinde kendi sorumluluklarını bilir, kendisine düşeni yapar ve bu alanda uzmanlaşır.

Bu disiplin Müslüman kitlenin, yaşadığı toplum içinde var olma mücadelesini ve ömrünü uzatır. Cemaatsel mücadelenin ciddiyeti, Allah Teâla'nın yardımını üzerine çeker ve Allah Teâla'nın muradı gerçekleşmiş olur. Davaya yeni katılan bireylerin de kendilerini eğiten, organize eden, disipline eden bir cemaatsel yapıda davaya uyumları daha kolay olur.

¹⁰ (Tirmizi)

¹¹ (Ahmed Bin Hanbel)

Sahabe neslini gözümüzün önüne getirelim. Onlar, İslam dinine girdikleri andan itibaren bir otoritenin de altına girmiş oldular. Ve her biri çok daha özgür olabilecekken cahiliyeden bir kalıntı olan ferdiyetçiliği, başıboş takılmayı, Müslümanlardan uzak durmayı, Müslümanları terk etmeyi – ki ileri satırlarda buna dair bir rivayeti zikredeceğim- bir kenara bırakarak Allah'ın dinine hizmet etmeye koyuldular. Bu otoriteyi kabul etmeyen, rahat davranan, kendi yaşamının sınırlarını kendileri belirleyenler de elbette var idi. Bunlar Medine'nin bedevîleri idi.

Evet, Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) zamanında Bedevîler vardı. Hem Rasulullah'a hem de müminlere çeşitli eziyetler etmiş olan bu bedevîlerin genel olarak özellikleri şunlardı; Onlar bahanecilerdi, itaatsiz, özgür, otorite kabul etmeyen, kendilerine yüklenen vazifelerden kaçan kimselerdi. Aynı zamanda İslam toplumu ile bütünleşmede sıkıntı çekiyorlardı. Alıştığı şeylere düşkün, rahatı seven, çıkarıcı davranan insanlardı. Elbette ki Allah Teâla'nın da buyurduğu gibi hepsi böyle değildi. Ancak geneli böyle idi. Çünkü Allah Teâla birçok ayetinde onları genel olarak tenkit etmiştir. Yani bir işin ucundan tutmayıp, çıkar söz konusu olunca var olan, sıkıntı ve musibet anlarında sıvışan insanlardı. Bedevîlerin özelliklerini ifade eden bazı ayetleri ve hadisleri zikretmek suretiyle onların vasıflarını daha iyi anlayabiliriz.

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُّ بِكُمْ الدَّوَائِرَ
عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

“Bedevîlerden öyleleri vardır ki, (Allah yolunda) harcayacakları şeyi bir zarar sayar ve (bundan kurtulmak için) size belâlar gelmesini beklerler. Kötü belâlar kendi başlarına olsun. Allah, hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.”¹²

وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

“Bedevîlerden mazeret ileri sürenler, kendilerine izin verilsin diye geldiler. Allah'a ve Rasûlüne yalan söyleyenler ise (mazeret bile belirtmeden) oturup kaldılar. Onlardan kâfir olanlara elem dolu bir azap isabet edecektir.”¹³

مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ
رَسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا بِأَنْفُسِهِمْ عَنْ نَفْسِهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا
يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطْؤُونَ
مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوِّ نِيْلًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ بِهِ
عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضْيِعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

“Medine halkı ve onların çevresinde bulunan bedevîlere, Allah'ın Rasûlünden geri kalmak, kendi canlarını onun canından üstün tutmak yaraşmaz. Çünkü onların, Allah yolunda çektikleri susuzluk, yorgunluk, açlık, kâfirleri öfkeliendirmek üzere bir yere adım atmaları ve düşmana karşı herhangi bir başarı kazanmaları gibi hiçbir olay yoktur ki karşılığında kendilerine iyi bir amel(in sevabı) yazılmış olmasın. Şüphesiz Allah, iyilik yapanların mükâfatını elbette zayi etmez.”¹⁴

Huneyn Gazvesi'nde ele geçirilen ganimetlerin Ci'râne'de taksimi sırasında bazı bedevîler ganimet istemek üzere Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) etrafını sarmışlar, onu son derece üzerek dikenli bir Semüre ağacının altına sığınmaya mecbur etmişlerdir.

Ağacın dikenleri ridâsına takılınca Efendi-miz (sallallahu aleyhi ve sellem) onlara şöyle demiştir: “Ridâmı bana veriniz! Şu iri dikenli ağacın dikenleri sayısınca elimde ganimet devesi ve sığır bulunsa muhakkak ben onları aranızda taksim ederim. Siz beni ne cimri ne yalancı ne de korkak diye itham edebilirsiniz!”¹⁵

¹² (9/Tevbe 98)

¹³ (9/Tevbe 90)

¹⁴ (9/Tevbe 120)

¹⁵ (Buhari)

عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ: أَنَّهُ دَخَلَ عَلَى الْحَجَّاجِ فَقَالَ: يَا ابْنَ الْأَكْوَعِ، ارْتَدَدْتَ عَلَى عَقِيَّتِكَ، تَعَرَّبْتَ؟ قَالَ: لَا، وَلَكِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ «أَذِنَ لِي فِي الْبَدْوِ» وَعَنْ يَزِيدَ بْنِ أَبِي عُبَيْدٍ، قَالَ: «لَمَّا قُتِلَ عُثْمَانُ بْنُ عَفَّانَ، خَرَجَ سَلَمَةُ بْنُ الْأَكْوَعِ إِلَى الرَّبَذَةِ، وَتَزَوَّجَ هُنَاكَ امْرَأَةً، وَوَلَدَتْ لَهُ أَوْلَادًا، فَلَمْ يَزَلْ بِهَا، حَتَّى قَبِلَ أَنْ يَمُوتَ بَلْيَالٍ، فَنَزَلَ الْمَدِينَةَ»

Seleme bin Ekva'dan rivayet edildiğine göre; "Seleme ibni Ekva bir gün Haccac'ın yanına girdi. Haccac kendisine; "Ey İbni Ekva! Gerisin geriye döndün (irtidat ettin) ve bedevileştin mi?" dedi. Seleme ibni Ekva ise "Hayır Allah'ın Rasulü (sallallahu aleyhi ve sellem) bana çölde yaşamaya izin verdi." dedi. Yezid ibni Ebi Ubeyd'den rivayet edildiğine göre O şöyle demiştir; "Osman bin Affan şehit edilince, Seleme bin Ekva, Rabeze denilen bölgeye çıktı ve orada bir kadın ile evlendi. Evlendiği kadın çocuklar doğurdu. Seleme bin Ekva ölmesinden birkaç gün önceye kadar çölde kalmaya devam etti. Ölümüne birkaç gün kala Medine'ye geldi."¹⁶

Bu rivayette konumuz ile alakalı bölüm, Seleme ibni Ekva'nın Medine'den uzaklaşmasına, İslam topluluğundan uzaklaşmasına şaşıran Haccac, onun irtidat edip etmediğini, hicretinden vazgeçip geçmediğini sormaktadır. Seleme bin Ekva ise konuya açıklık getirmektedir. Sahabenin nezdinde bedevilerden başka hiç kimse demek ki bu şekilde hareket etmiyordu. Bu rivayet bunu desteklemektedir.

Peki, günümüzde şehirli bedevîlerimiz yok mu? İmanı, tevhidî kabul ettikten sonra özgürce takılan müminlerimiz. Hiçbir otorite kabul etmeyen, ağız dolusu birlik, beraberlik mesajları veren, ama beraberliğin mayası itaate girmeyen, ayrılıkların sebeplerini sıralayan, hatta bu ayrılıklara suçlular işaret eden kardeşlerimiz. Ancak kendisine Allah'ın dinine hizmet için bir iş teklif edildiğinde işini, gücünü, malını, mülkünü, çoluğunu, çocuğunu bahane eden. Elbette var. Burada ifade etme-

ye çalıştığım şey bir otorite ve itaat kabul etmenin gerekliliğidir, cemaat taassupçuluğu değildir.

Aslında bizlerin şehirli bedevîler olmasının sebebi sadece bizler değiliz elbette. Ülke şartları. Çünkü gözümüzü açtığımızdan beri demokrasi, laiklik ve farklı farklı beşeri ideolojilerin nara atanlarını işitmekteyiz.

Her gün "Özgür ol!", "Boyun eğme!", "Kendi ayakların üzerinde dur!" gibi İslam'dan olmayan sözcükler işitiyoruz. Bu özellikle teknolojinin getirdiği handikaplardan bir tanesidir. Herkesin kendisine değerli olduğu hissini vermek suretiyle herkesin her türlü fikrini beyan etme içgüdüğü oluşturmaktadır. Dolayısıyla herkes her konuda fikir beyan etmek zorunda hissetmektedir.

Öyle ki hatta hiç bilgin olmadığı konuda dahi konuşabilirsin. İster siyasetten, ister tıptan, ister ekonomiden, istersen şerî ilimlerden konuş. Çünkü sen özgürsün. İşte böylesi ortamlarda yetişen bir insanın, bir başkasına itaat ederek İslam'a hizmet etmesi de elbette kolay olmamaktadır.

Günümüz Müslümanlarını Bedevîlere benzetmemizin sebebi, onların bizden birileri olmayla beraber, problemleri bireyler olmalarındandır.

Netice olarak; bu husus yani cemaat olmak ve tek vücut halinde hareket etmek insanların tercihiye sunulmuş bir husus değildir. Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) zamanında disipline giremeyen, itaat edemeyen, otorite kabul etmeyen ve özgürce hareket eden insanlar bedeviler idi. Bir yolculuk esnasında dahi bir otorite kabul edilmesi gerekliliğini vurguluyor ise Allah'ın Rasulü (sallallahu aleyhi ve sellem), bu takdirde ciddi işleri yürütmeleri gereken topluluklar gönüllü kalabalıklardan ve dernekçilik tavrından kurtulup, bir disiplin içerisinde hareket etmelidirler.

¹⁶ (Buhari)

Muvahhidler, yerleri belli olsun, gidecek, toplanacak, çay içip dağılacakları yerleri olsun maksadıyla ve gayesiyle bir araya gelen, bunun üzerine dağılan gönüllü kalabalıklar değildir. Canı istediği zaman, bir şeyler dinlediği zaman, gaza gelip, akabinde ise niyeti akamete uğrayarak yapması gerekenlerden vazgeçen kimseler gibi hareket etmez, etmemelidir. Muvahhid kimse, tevhidin sorumluluğu omuzlarına yüklendikten sonra bu hakikati başkalarına da taşımak ile tekrar ikinci bir sorumlulukla muhatap olan kimse değildir. Bunu ise başıboş, plansız, programsız ebette ki icra edemeyecektir. Bunu Rasulul-lah'ın rehberliğinde icra edecektir.

عَنْ ثَوْبَانَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ: "يُوشِكُ الْأُمَمُ أَنْ تَدَاعَى عَلَيْكُمْ كَمَا تَدَاعَى الْأَكَلَةُ إِلَى قَصْعَتِهَا، فَقَالَ قَائِلٌ: وَمِنْ قِلَّةِ نَحْنُ يَوْمَئِذٍ؟ قَالَ: بَلْ أَنْتُمْ يَوْمَئِذٍ كَثِيرٌ وَلَكِنَّكُمْ غِنَاءٌ كُفَاءَ السَّبِيلِ وَلَيَنْزَعَنَّ اللَّهُ مِنْ صُدُورِ عَدُوِّكُمْ الْمَهَابَةَ مِنْكُمْ وَلَيَقْذِفَنَّ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمُ الْوَهْنَ، فَقَالَ قَائِلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا الْوَهْنُ؟ قَالَ: حُبُّ الدُّنْيَا وَكَرَاهِيَةُ الْمَوْتِ "

Sevban'dan (radiyallahu anh) rivayet edildiğine göre O şöyle demiştir; Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu; "Yiyicilerin kaplarına üşüştüğü gibi diğer ümmetlerde sizin üzerinize üşüşeceklerdir." Orada bulunanlardan birisi "O gün azlığımızdan dolayı mı!" dedi. Rasulul-lah (sallallahu aleyhi ve sellem) "Hayır! Bilakis o gün sizler fazla olacaksınız. Fakat suyun üzerindeki çer çöp gibi olacaksınız. Allah Teâla düşmanlarınızın kalbinden sizin korkunuzu çıkarıp atacak ve sizin kalplerinize de vehn atacaktır." Yine orada bulunanlardan bir tanesi "Vehn nedir? Ey Allah'ın Rasulü!" dedi. Rasulul-lah (sallallahu aleyhi ve sellem) de "Vehn, dünyayı sevmek, ölümü ise kerih görmektir." dedi.¹⁷

Allah Rasulü'nün (sallallahu aleyhi ve sellem) bu hadisinde de belirttiği gibi müminlerin sayılarının fazla olmasına rağmen etkilerinin olmamasının sebebi güç ve kuvvetten düşmeleridir.

Bunun sebebi ise gücü yani topluluğu bir arada bulunduramamalarından kaynaklanmaktadır. Sayının artmasına rağmen kalitenin artmamasının sebebi, disipline olamamaktır. Cemaat olarak bu şekilde ortaya koyulan bir İslami hareket, Müslümanların maddi ve manevi kazanımlarını koruyacaktır.

Bir örnek ile destekleyecek olursak; Isınmak için bir ateş yaktığınızı düşünün, odunları ateşin etkisini artırmak için bir arada tutarsınız. Odunları birbirinden ayırdığınız müddetçe etkisi ve ısı azalacaktır.

Dolayısıyla da faydası olmayacaktır. İşte müminlerde bir arada olmaları halinde etkileri ve faydaları artacaktır. Onların ayrı ayrı olma ile beraber bir şeyler yapıyor olmaları, enerjilerini alma ile beraber aynı zamanda onları çevrelerine de faydasız hale getirecektir.

Cemaat Ne Demektir?

Cemaat belli bir düzen içerisinde, belli hedefler doğrultusunda bir araya gelmiş topluluktur. Cemaat, mayası ısıtmak ve itaat etmek olan, Allah'ın dinini yüceltmek ve dine hizmet etmek için bir araçtır. Cemaat, şuurlu bir birlikteliktir. Cemaat, Allah'ın rızasına bir boyun eğiştir. Değinememiz gereken bir başka nokta ise, cemaat olmanın gerekliliğini anlayan müminlerin, bu kavramın içini doldurma noktasında yanlış algılara sahip olmalarıdır. Bu yanlış cemaat algıları, zihinlerimizde yer etmiştir. O takdirde algılarımızı değiştirmemiz gerekmektedir.

Cemaat dediğimiz olgu, birkaç kişinin yapılması gereken işlerin tümünü üstlenip, diğer fertlerinin ise onların üzerine yük olduğu bir yapı değildir. Ya da liderinin taklitlerini yetiştiren bir fabrika değildir. İnsanların karakteristik özelliklerini İslam'a uygun şekilde törpülemek, ancak onların karakterlerini baskılamayıp herkesin farklı farklı olan meziyetlerini İslam'a hizmet için kullanıldığı birtopluluktur.

¹⁷ (Ebu Davud)

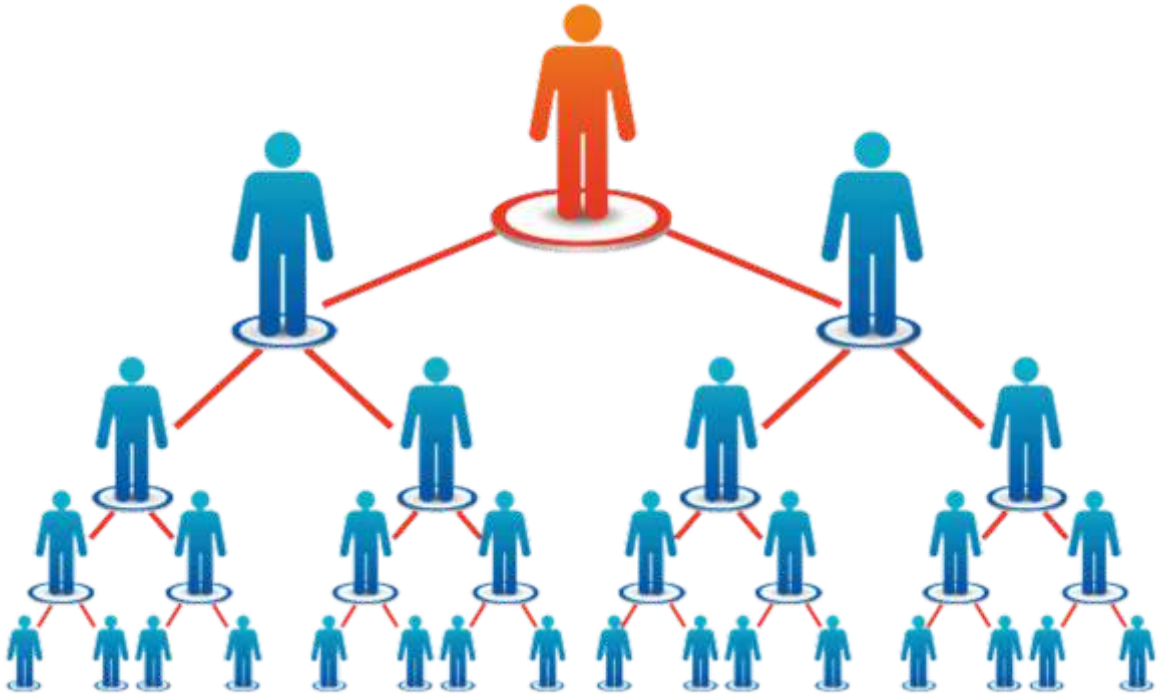
İşte bununla, İslami hareketin üretkenliği artacak ve çeşitlilik kazanacaktır. Sahabe nesline bakıldığında her birisinin bir özellik ile ön plana çıktığını görmekteyiz. Ancak farklı farklı karakteristik özelliklerine rağmen onları bir arada tutan şey ise cemaat olma emrine boyun eğmeleri idi. Sahabelerin karakterlerini bir düşündüğümüz zaman hepsi farklı farklı idi.

Bu farklılıklarının olmasının bir başka delili ise Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) onların her birini farklı görevlerde kullanmasıydı. Hiç şüphe yok ki Efendimiz her insanın yapacağı işin ne olduğunu bilmede ve onu analiz etmede bilgiliydi. İşte sahabe efendilerimizin her biri farklı karakter ve özelliklerde olmalarına rağmen onların farklılıkları dine daha iyi hizmet etmenin önünü açmaktaydı.

Yine cemaat dediğimiz olgu ilim, hikmet, basiret, liyakat ve şeffaflık ile yürütülmelidir. Bu sayılan hususlardan soyutlanmış bir İslami hareket başarıya ulaşamayacaktır. İlim, hikmet olmaksızın sadece cemaat olma hedefi ile yola çıkmış kalabalıklar da yolda tökezleyecekler ve çıktıkları yoldan geri dönmek zorunda kalacaklardır. Yine düzeltilmesi gereken hususlardan birisi de hedef birliğidir.

Cemaat, daha önce de belirttiğimiz gibi hedefleri aynı olan bir topluluktur. Eğer bu topluluk içerisindeki insanların cemaat kavramından ve hedefinden anladıkları şey farklı ise bu yine eksik bir cemaat olacaktır. Örneğin cemaatin bazı fertleri için cemaat birçok şeyden daha öncelikli, hayatının tam merkezindeki bir olgu, bazı fertleri için ise bir arkadaş grubu olarak görülüyor ise, ikinci gruptaki kişiler, birinci gruptaki insanlara kesinlikle yük olacak ve zulmetmiş olacaklardır. Dolayısıyla aynı kavrama, fertlerin aynı anlamı yüklemesi gerekmektedir.

Fertlerin üzerlerinde bulundurmaları gereken vasıflardan bazılarının ne olduğunu da kısaca sıralamak istiyorum.

1) İhlâs

Sadece bir ve beraber olma konusunda değil, kişinin tüm yapacağı amellerde ihlâslı ve samimi olması gerekmektedir. Çünkü ihlâs, kişinin amellerinin sigortasıdır. İhlâssız yapılan amel, insanın yok yere yorulmasıdır. Ya da bir örnek ile ömrü boyunca çalışıp, para biriktirip, ömrünün sonunda parası sahte çıkan insan gibidir. Fertlerin üzerinde durması gereken en büyük husus ihlâstır. Kişi ihlâslı olursa yaptığı işi ihsan üzerede yapabilir. Çünkü bir işi niçin, neden dolayı yaptığının bilincinde olan bir kişi, yaptığı işi düzgün yapar.

2) İtaat

İtaat etmek, birlik ve beraberliğin mayasıdır. Ferdin kendisine emredilen şeylerin küfür ve haram olmadığı müddetçe itaat etmesi gerekmektedir. Yetiştirildiğimiz kültürün temel zihin dinamiklerinden olan akılcılık, eleştirel bakabilme, şüphecilik bizleri zamanla şekillendirmekte ve itaat konusu nefislerimize zor gelmektedir. Ancak cemaat olabilmenin ve cemaat ferdi olabilmenin en önemli hususlarından birisi, itaatin ve ehlinin olmasıdır. Yukarıdaki satırlarımızda da işaret ettiğimiz gibi gönüllü kalabalıkları, disiplinli topluluklardan ayıran temel özellik itaattir. İtaat, İslamî çalışmaların sekteye uğramadan, düzenli bir şekilde yapılabilmesini sağlar.

3) Cesaret

Bu hak dinin asırlar boyunca ehli az ve kuvvetsiz, düşmanları ise çok ve zamana göre güçlü olmuştur. Cesaretini yitirmiş bir oluşum erimeye, sapmaya ve kaybolmaya mahkûmdur. Çünkü bu dinin hasmı çoktur. Özellikle beşeri sistemlerin baskıcı tavırlarıyla muhatap olmak kaçınılmazdır. İşte böylesi bir durumda fertlerin cesaretli olmaları gerekmektedir. Çünkü bu dinin vaat ettiği şey, zorluk ve meşakkatlerdir.

4) Fedakârlık

Dinin tüm amelleri her zaman fedakârlık ister. Gerek bireysel ameller, gerekse toplulukla yapılan ameller, özveriyle yapıldığı takdirde başarıya ulaşır. Fedakârlık, dinin, davanın önünde olan bir güdülenmedir. Bireylerinin fedakârlıkla çalışmaları, kapasitelerini zorlamaları yapılacak olan cemaat faaliyetlerini kolaylaştıracak ve bereketlendirecektir. Emeği esirgenmemiş gayretli çabalar, Allah Teâlâ'nın nezdinde ecir, toplumun nezdinde ise saygıyı celbedecektir.

Bu zikrettiklerimiz sadece fertlerde bulunması gereken bazı vasıflardır. Sadakat, aidiyet, adanmışlık, saygı, edep, istişare, nasihat etme gibi daha birçok vasfı zikretmek mümkündür.

Davamızın Sonu Âlemlerin Rabbi Olan Allah'a Hamd Etmektir.

Selam ve Dua İle...

AKİDE NEDİR?

Ali Mücahit Orakçı

alimucahitorakci@takvadergisi.org

Her şeyi yoktan var eden Allah (celle celaluhu) kâinatı yarattıktan sonra insana ol dedi, oda oldu. İlk insanın damarlarından kan akmaya ve kalbi atmaya başlamıştı. İşte, o ilk andan itibaren uzun asırlar boyunca insanoğlunun kalbi tek bir akideye/inanca bağlıydı. Ta ki, yeryüzünün tamamını sular kaplamadan 1000 sene öncesine kadar...

وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَفُضِّي بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

"İnsanlar ancak (tevhid üzere, Allah'ın dinini ikame eden) tek bir ümmetti. İhtilaf ettiler. Şayet Rabbinden, evvelden verilmiş bir söz/hüküm olmasaydı anlaşmazlığa düştükleri şeyde aralarında hükmedilirdi."

İnsanlık aydınlık içerisindeydi, elektrik icat edilmese de. İnsanlık fitrat üzerineydi uzaya çıkmasa da. İnsan olma vasfını kaybetmemişti sözüm ona medeniyet olmasa da.

Nuh kavmiyle birlikte zulümler/karanlıklar çıktı nurun/aydınlığın karşısına. İşte insan o zaman tanıştı farklı akideler ile. Şeytan ve şeytanlaşmış insanlar, hiç durmadan batıl akideler/inançlar ürettiler hevalarından.

Allah (celle celaluhu) şöyle buyuruyor:

الرَّ كِتَابَ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

*"Elif Lâm Râ. Bu Kur'an, Rablerinin izniyle insanları karanlıklardan aydınlığa, mutlak güç sahibi ve övgüye lâyık, göklerdeki ve yerdeki her şey kendisine ait olan Allah'ın yoluna çıkarman için sana indirdiğimiz bir kitaptır. Şiddetli azaptan dolayı vay kâfirlerin hâline."*²

Allah'ın (celle celaluhu) kevnî sünneti olarak, karanlık ve karanlığın ehli hep çoğul ve çok olan, aydınlık ve aydınlığın ehli ise tekil ve az olan olmuştur. İnsanlık tarihi boyunca binlerce batıl akide/inanç ortaya çıkmıştır. Sahih/doğru akide ise hep bir olarak kalmıştır ve kalacaktır. Yeryüzünde akidesiz hiçbir insan yoktur. Zira akide hayattır; hayatta akidedir. İnsanoğlunun yaratılış gayesi, cüz'i iradesi ile sahih akideyi seçmesi ve bu akide uğruna hayatını idame ettirmesi değil miydi? Evet, kimi nuru, kimi ise karanlıkları seçecekti. Böylece oldu. Bundan dolayı akide kavramının her türlü mecra da gündem edilmesi gerekir. Peki, akide ne demektir?

Akidenin sözlük ve ıstılah anlamına girmeden önce, şu hususa da temas etmem gerekiyor: Zor bir zamanda yaşıyoruz. Sadece ismende olsa, var olan hilafet ilga edileli bir asır geçti. Bu gecen bir asırda İslam toplumlarındaki değişim ve çöküm, muazzam bir dereceye ulaştı. Bunu daha iyi nasıl mı anlarız? Özellikle 'z' kuşağı denilen yeni nesli şöyle bir incelememiz gerekecek. Tabi bu kuşağı incelerken, bu kuşağı eğiten bir önceki neslin de çokta farklı bir durumda olduğunu söyleyemeyiz.

Bugün halkının büyük çoğunluğunun kendisini İslam'a nispet eden Türkiye'de, yolda yürürken bir genci durduralım. Ona yeni çıkan şarkılardan, oyunlardan vs. soralım, birde akidenin ne demek olduğunu soralım. Birçok kimsenin telaffuz bile edemeyeceği kelimeler ile yeni çıkan şarkılardan, oyunlardan, programlardan bahsedecek ve uzun uzun konuşacaktır. Ancak diğer soruya ise su şekilde cevap vermesi büyük olasılıktır:

¹ (10/Yunus 19)

² (14/İbrahim 1)

- Ne! Akide şekeri mi?

Veya **"Tağut nedir?"** denildiğinde tavuk anlayacaktır. İşte bu korkunç bir başarıdır; şeytan ve şeytanlaşmış insanların, küffarın başarısı. Bozdular, değiştirdiler.

Bu nesilleri yetiştirenler Allah'ın (celle celaluhu) şu emrini göz ardı ettiler:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ

"Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun. O ateşin başında gayet katı, çetin, Allah'ın kendilerine verdiği emirlere karşı gelmeyen ve kendilerine emredilen şeyi yapan melekler vardır."³

Oysa bu kavramlar, bir insanın bu dünyadaki yaşama amacını, kendisi ile öğreneceği kavramlardır. Oysa bu kavramalar, kendisini İslam'a nispet eden bir kimsenin tabiri caiz ise konuşmaya başladığı zaman öğrenmesi gereken kavramlardır. Ama dedik ya başardılar. Peki, bu durumu kabullenip pes mi edeceğiz? Biz ve neslimiz de mi değişenler kafilesine dâhil olacağız? Hayır, bıkmadan usanmadan, rahmana kavuşuncaya kadar, tevhidi ve kulluğun hakikatini hatırlatmaya, haykırmaya devam etmeliyiz.

فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ

"Emrolunduğun (tevhidi) açıkça ortaya koy ve müşriklerden yüz çevir."⁴

Aktarmadan geçemeyeceğim bir husus daha var. Evet, akide kavramının öneminden bahsettik ve bahsetmeye devam edeceğiz. Ancak her konuda olduğu gibi bu konuda da ifrata ve tefrite gidenler var. Tefrite/gevşekliğe gidenlerden yukarıda bahsettik.

Bu konuda İfrata/aşırıya gidenlere de birkaç cümleyle değinelim. Bu kesim dini sadece teori olarak anlayan, oturmalarında daima akidenin düzgün olması gerektiğinden bahseden, ancak olması gerektiği gibi akidenin yanına ameli ve ahlakı hiç koymayan kimselerdir. Dışarıdan birisi onlara baktığında İslam itikadının sadece teoriden ve slogandan ibaret olduğu zannına kapılabilir

Akide

Sözlük anlamı:

Akide Arapça kökenli bir kelimedir. "عَقْدٌ" kökünden türemiştir. Bağlamak, düğüm atmak, kenetlemek demektir. Ayrıca satış ve nikâh işlemini sonuçlandırmak, icra etmek anlamlarına da gelmektedir.

وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ

"Ve düğümlere üfleyen (büyücü)lerin şerrinden."⁵

Akidenin sözlük anlamını daha iyi anlamak ve birçok ilmi makalede olduğu gibi bu yazınında donuk ve sıkıcı olmaması için şöyle bir örnek aktarmak istiyorum:

Babamın eski mesleği pazarcılıktı. Şimdilerde semt pazarlarının üzeri kapalı olsa da eskiden pazarların üzeri komple açıktı. Kışın yağmur ve kardan, yazın ise güneşten korunmak için mecburen pazar çadırının kurulması gerekliydi. Pazar çadırları birbirine geçmiş demirlerden oluşur ve üzerinde kumaş veya naylondan branda olur. Demir ile çadırları güzelce ve sıkıca birbirine bağlanması gerekir ki esen rüzgârda, yağın yağmurda çadır müşterilerin ve ürünün üzerine devrilmesin. Birkaç sefer bu sağlam kurulmayan çadırın başımızın üzerine devrilmesi, bana demirlerin birbirine tam olarak kenetlenmesi ve çadırın sağlam bağlanması gerektiğini öğretti. Tabi iyi bağlamak kadar bağlanılan ipinde sağlam olması gerekmektedir.

³ (66/Tahrim 6)

⁴ (15/Hicr 94)

⁵ (113/Felak 4)

وَاَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ
اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ
بِرِيعَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ
مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

*"Allah'ın ipine hepiniz sımsıkı sarılın. Dağılıp ayrılmayın. Ve Allah'ın sizin üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Hani siz düşmanlar idiniz. O, kalplerinizin arasını uzlaştırıp ısındırdı ve siz O'nun nimetiyle kardeşler olarak sabahladınız. Yine siz, tam ateş çukurunun kıyısındaiken, oradan sizi kurtardı. Umulur ki hidayete erersiniz diye, Allah, size ayetlerini böyle açıklar."*⁶

Nedense akidenin sözlük anlamını her okuduğumda bu örnek canlanıyor aklım da. Ve şöyle diyorum içimden "sağlam olmayan, içinde şüphe barındıran akideler bir gün kişinin başına yıkılır". Bunun sebebi herkesin yaşamışlıkları farklıdır bireyler okuduklarını, gördüklerini kendi hayat pencerelerinden anlamlandırır.

Istilah anlamı (Genel):

Kalbin, hiçbir şüphe ve şek barındırmadan kesin olarak doğruladığı ve nefsin mutmain olduğu şeylerdir. Bu durum kişide sabit olur ve yakine dönüşür.

Istilah anlamı (Özel):

Allah'a, meleklerine, kitaplarına, rasullerine, ahiret gününe, kadere (hayra ve şerre), Kur'an-ı Kerimde ve sahih sünnette belirtilen dinin asıllarına, selefi salihin icma ettiği hususlara kesin bir şekilde inanmaktır.

Allah ve Rasulüne hükümde, emirde, kaderde ve şeriatta itaat ederek ve her türlü ihtilafta muhakeme olarak teslim olmaktır. Istilah anlamından da anlaşıldığı gibi akide kavramı, sahih akideyi (İslam ve tevhid) ve batıl akideleri kapsar. Günümüz de ise belli başlı akideler / inançlar insanlar nezdinde revaçtadır. Bunların en yaygın olanlarını şu şekilde sıralayabiliriz:

Dünya Çapında;

Hristiyan demokrasi akidesi • Yahudi demokrasi akidesi • Müslüman! demokrasi akidesi
Başlıca Demokrasi akidesi • Laiklik • Ateizm
Deizm • Budizm • Rafizilik • Sofizim

Türkiye Özelinde;

Demokrasi • Laiklik • Kemalizm • Sofizm
Ateizm

⁶ (3/Âli İmran 103)

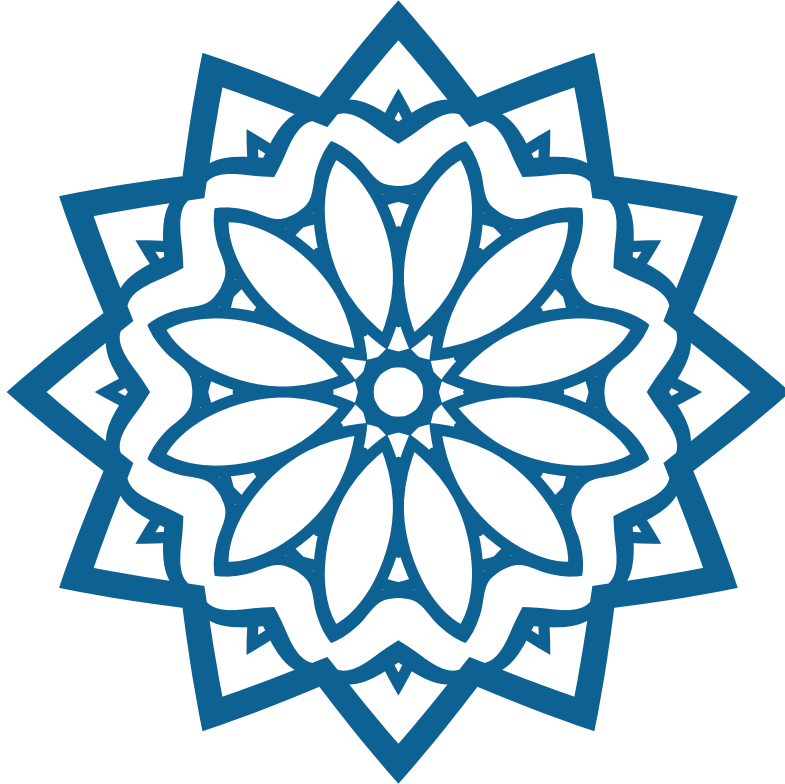
Saydığımız bu maddeleri akide diye isimlendirmemizin en başlıca sebebi (yukarıda aktardığımız sözlük ve ıstılah anlamlarından da anlaşıldığı gibi), bu inançlara gönülden bağlı olan ve adeta düğüm atmışçasına kalbinde yer etmiş tabilerinin olmasıdır. Öyle ki bu kimseler saydığımız bu batıl inançlar ve itikatlar için ülkeleri, şehirleri, köyleri yerle bir etmekten çekinmezler. Bu inançları/akideleri korumak için ordular oluşturup, kanun üzerine kanunlar yürürlüğe sokarlar. Yani (batılda olsa) akideleri sağlam insanlar...

وَأَنْطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنْ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلَى آلِهَتِكُمْ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ

"İçlerinden kodaman bir grup öne çıktı: "Haydi, yürüyün! İlahlarınıza sahip çıkmada kararlı davranın! Gerçek şu ki, istenip beklenen şey budur.""⁷

İlerleyen sayılarda Allah'ın (celle celaluhu) yardımı ile sahih akidenin önemini, sahih akideyi ve kapsamını, ayrıca İslam akidesinin neden sahih akide olduğunu ve İslam akidesine ait kavramaların izahını, bununla birlikte özellikle günümüzde milyonlarca tabisi olan (demokrasi, laiklik gibi) batıl akideleri ve bu akidelerin İslam akidesi ile karşılaştırmalarını siz değerli okuyuculara aktarmaya çalışacağım.

Başarı Allah'tandır

⁷ (38/Sad 6)

NE OLACAK BU MEMLEKETİN HALİ?

Salih Bağırhan

salihbagirhan@takvadergisi.org

Hepimizin malumudur ki yaşadığımız bu coğrafya, küçüğüyle-büyüğüyle, genciyle-yaşlısıyla bir çıkmazın ve bunalımın içerisinde. Allah'ın kitabından yüz çevirmenin etkisiyle insanlık, olayları, gelişmeleri hep maddesel olarak değerlendirmekte ve kendi menfaatleri doğrultusunda bakmaktadır. Bundan dolayı doğru yolun, refahın, mutluluğun nerede ve nasıl olacağını bilmemektedir. Kendilerini İslam'a nispet edenlerin çoğunluğunun inandığı ve amel ettiği din, atalarından kendilerine miras kalan, doğruluğu ve yanlışlığı hiç irdelenmeyen bir yaşam biçimi olarak yer tutmaktadır.

Nereye gidersek gidelim, insanlara Allah'ın (celle celaluhu) ayetlerinden ve Rasullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) sünnetinden bahsetsek, genel anlamda bir şaşkınlık ve gafletin içerisinde kalmaktadırlar.

Ya da "Dedikleriniz doğru ama biz böyle hiç işitmedik! Hocalarımızdan, şeyhlerimizden, abilerimizden böyle şeyler görmedik!" gibi sözler söylerler. Subhanallah! Bu şaşkınlık ve gaflet neden? Hani Müslümandık! Hani kimliklerimizde İslam vardı? Hani %99'u Müslümandı bu memleketin? Böyle mi olmalıydı? Müslümanım diyen herkesin Allah'ın (celle celaluhu) ayetleri hatırlatıldığında "İşittik ve itaat ettik" demesi gerekmez miydi? Memleketimin durumu ne hale gelmiş? Anayasa kitabımız Kur'an olmayınca, artık bilerek ya da bilmeyerek başka sistemlere ve otoritelere boyun eğerek hale gelmişiz. Sonrada, hiç suçumuz yokmuş gibi "Neden siyasetimiz, ekonomimiz, sağlığımız, psikolojimiz allak bullak? Neden işler rayına oturmuyor?" diyoruz. Nedeni açık ve net belli değil mi sizce?

Toplum olarak hayat kitabımız Kur'an'ı okumaktan ve amel etmekten o kadar uzak kaldık ki kulaklarımız duymaz, gözlerimiz görmez, kalplerimiz ise Allah'tan korkmaz ve ürpermez hale geldi. Ve netice olarak şu ayeti kerimeye muhatap olduk:

وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى

"Kim de benim zikrimden (Kur'an'dan) yüz çevirirse, artık onun için sıkıntılı bir geçim vardır ve biz onu kıyamet günü kör olarak haşredeceğiz."¹

Geçenlerde bir hoca! efendinin sohbetini tevafuk dinliyordum. Kur'an'ı okumaktan, anlamaktan ve amel etmekten çok uzağız diyordu. Başından geçmiş bir olayını anlattı. Gerçekten de bizim toplumumuzun problemini fotoğraflıyordu. Olayı şu şekilde anlattı: "Bizim mahalleye yakın olan bir fırına ekmek almak için gittim. Dükkânda ihtiyar hacı amca hamur yoğuruyordu.

Dükkâna girdim bana Karadeniz şivesiyle "Selamun aleykum hacı abi ne olacak bu memleketin halı" dedi. Bende "İnşaallah iyi olur" dedim. Bundan sonra her ekmek almak için girdiğimde aynı soruyu soruyor, bende şaşkınlıkla aynı şekilde cevap veriyordum. 27 gün böyle devam etti. Sorusunun cevabını bulmak istiyordum ama bulamıyordum. Bir gece uykumdan kalktım, abdest alıp iki rekât namaz kıldım.

Hacı amcanın bu sorusunun cevabını bulabilmek için elime Kur'an'ı aldım. Aradım, taradım ve en sonunda cevabı buldum. Aslında çoğu kere okuduğum bu ayet, sorunun cevabıydı. Sanki bana yeni nazil olmuştu. Sabah erkenden gittim bu cevabı vermek için. Girdim dükkâna 27 gündür her girdiğimde bana sorduğu soruyu bu sefer sormadı. Dükkânda oyalandım belki sorar diye ama nafile!

¹ (20/Taha 124)

Baktım olmayacak, hatırlatayım dedim: "Hani hacı amca ben her girdiğimde bana bir şey derdin ya." Şaşıarak bana baktı. "Haaaaaa..." dedi "hatırladım". "Hadi onu tekrar bana sor" dedim: "Selamun aleykum hacı abi ne olacak bu memleketin hali." "Ra'd suresi 11. ayet senin bu soruna cevap" dedim ve ayrıldım. Bir gün, iki gün, üç gün, altı ay... Vardım dükkâna "Hacı amca hala bakacak Ra'd 11'e."

Maalesef hacı amcanın bakmadığı ve hocanın da söylemediği Ra'd 11. ayeti anlatmaya ve ayet üzerinde tefekkür etmeye çalışalım. Rabbimiz bu ayeti kerimede şöyle buyurmaktadır:

إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ

"Şüphesiz ki bir toplum kendinde olanı (şirki, küfrü, günahı) değiştirmedikçe Allah, onların durumunu (imana, hidayete, doğruya) değiştirmez."²

Allah (celle celaluhu) bu ayeti kerimede bir sünnetullahtan bahsetmektedir. Ve bu sünnettullah Allah'ın (celle celaluhu) değişmez yasalarından birisidir. Bir şeylerin değişmesi için fert olarak herkesin kendi halini muhasebe etmesi ve düzeltmesi gerekir. Çünkü fertler aileyi, ailelerde toplumları oluşturmaktadır.

Şirkin, küfrün, ahlaksızlığın cirit attığı, birçok kimsenin huzurunun ve refahının kayb olduğu ve İslam şeriatının yürürlükten kaldırıldığı şu dönemde, tekrar huzura, refaha erişmenin tek bir yolu vardır; O'da İslam'dır. Gerçek anlamda huzur İslam'dadır. İslam'dan ve şeriattan uzak olan tüm toplumlar, hizipler; dalalette, bunalımda, iç huzursuzlukta ve çıkmazın içerisinde. Günümüzden örnek verecek olursak; elimize her hangi bir gazeteyi alsak, televizyon yâda radyo haberlerini dinlesekin cinayetlerden, aldatmalardan, boşanmalardan, uyuşturucu kaçakçılığından, hırsızlıktan ve akla gelmeyecek iğrenç bin bir türlü konulara şahit olmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) açıklamasına göre Türkiye'de 2020 senesinde evlenenlerin sayısı 487.270 iken boşananların sayısı da 135.022'dir. Yani ortalama her 3 çiftten bir çift boşanmıştır. Son 11 yılda cezaevine girenlerin sayısı 3,8 kat arttı. 2009 yılında cinayet suçundan içeriye girenlerin sayısı 1.514 iken bu sayı 2020'de 6 kat artarak 9.574'e, yaralamada ise 4,5 kat artarak 34.987'ye çıktı.

Cinsel suçlar 10 kat artarak 562'den 5.800'e yükselirken, hırsızlıktan hüküm alanların sayısı 7 kat, uyuşturucudan hapis cezası alanların sayısı 11 kat arttı. 11 yılda kaçakçılıktan cezaevine konulanların sayısı 9 kat artışla 935'den 8011'e yükselirken, sahtecilik suçu 5 kat, yağma 11 kat, trafik suçları ise 15 kat artış gösterdi.

Evet, bu kara tablodan kurtulmak için tek bir çözüm vardır. O'da yukarıdaki ayetten de anladığımız kadarı ile toplumu oluşturan fertlerin, İslam'a zıt olan hayat yaşantılarını, Allah'ın sevip razı olduğu hayata tebdil etmek suretiyle hayatlarına yeni bir başlangıç yapmaları ile söz konusu olacaktır. İşte böyle değişime giderse toplum, hem bu dünyada hem de ahirette mesrur olacaktır.

Şayet Allah'ın insanlığa hidayet olması ve karanlıktan aydınlığa çıkartması için indirdiği Kur'an'a, onun açıklayıcısı ve şerh edicisi Sünnet'e göre hayatımızı ve yaşantımızı değiştirmesek Allah (celle celaluhu) bizi, bizden daha iyi bir toplulukla tebdil eder ve halimiz hüsrana olur.

² (13/Ra'd 11)

Toplum olarak Allah'ın bizlere vermiş olduğu nimetlerin şükürü olarak Allah'a (celle celaluhu) kulluk görevimizi yerine getirmezsek, O'na şirk koşacak, O'nun razı olmadığı amelleri işleyecek olursak Allah (celle celaluhu) elimizde ki var olan nimetleri alacak ve halimizi eskisinden daha kötü bir hale döndürecektir. Buna işaret eden bir ayeti kerimede Allah (celle celaluhu) şöyle buyurmaktadır:

كَذَّابِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَى قَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

"Firavun taifesi ve onlardan öncekilerin gidişi gibi, Allah'ın ayetlerini yalanladılar da Allah onları günahlarından ötürü yok etti. Allah kuvvetlidir, cezalandırması şiddetlidir. Bu, bir topluluk iyi gidişini değiştirmedikçe Allah'ın da verdiği nimeti değiştirmeyeceğinden ve Allah'ın işiten, bilen olmasındandır."³

Allah (celle celaluhu) bu ve benzer minvaldeki ayetlerde toplumun düzelmesini, iyi nimetler içinde olmasını, insanların niyetlerine ve düşüncelerine göre takdir etmiştir. İyiliği isteyen toplumlara hidayeti, huzuru bahşetmiş ve bu nimetleri daha da fazla arttırmış; küfürde, şirkte ve günah işlemeye değişikliğe gitmeyen, ıslah olunmaya çalışmayan toplumları ise küfür ve isyanlığın bataklığına terk etmiştir.

Şüphesiz ki Allah (celle celaluhu) adildir; kullarına zulmetmez. Eğer bir kul değişim için çaba gösterir, dertlenirse Allah, bu kula iyi yolları gösterir. Şayet değişim göstermez ve bu hususta adım atmazsa bu kul bocalayıp durur ve şerrin içinde zifiri karanlıklar içerisinde kalır. Şunu unutmamamız gerekecektir ki yaptığımız iyilikler ve hayırlar Allah tarafından bizlere birer ikramdır; başımıza gelen musibetler, belalar, huzursuzluklar ise ellerimizle kazandığımız günahlardan dolayıdır.

وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ

"Başınıza gelen bir musibet, kendi ellerinizle kazandığınız günahlar yüzündendir. O işlenenlerin birçoğunu da affeder."⁴

Evet, özetleyecek olursak toplumun değişmesi için her ferdin birbirine karşı sorumlulukları ve görevleri vardır. Müslümanım diyen herkesin kendi hayatına çeki düzen vermesi ve hayatında din olarak bildiği bütün amellerin doğruluğunu Kur'an ve sünnet süzgecinden geçirmesi lazımdır. Süzgeci Kur'an ve Sünnet değil de kendi aklı, hevası ve atası olursa, asıl değişilmesi gerekenler asla değişmemiş olacaktır.

Değişim olmayınca da sünnetullah gereği Allah'da (celle celaluhu) toplumların halini düzeltmeyecektir.

Ra'd 11. Ayetten Çıkan Hikmet Damlaları:

1. Bir şeyleri değiştirmeden önce, halimizi ve gidişatımızı sorgulamak gerekecektir. Hangi amellerin iyi ve hangisinin kötü olduğunu vahiy bildirmekte, akıl ise onu desteklemektedir. Bunun tespitini yapıp eksikliklerimizin en önemlisinden başlamak gerekecektir. Çünkü eksiklikler ve yanlışlıklar tespit edilmezse değişim söz konusu olmayacaktır.

2. Ayette geçen بِأَنْفُسِهِمْ /Kendi (durumlarını)-kelimesi, ilk olarak değişimin başkasından beklenmeyeceği, kendimizden başlanacağını bildirmektedir. Yani sizler, onlar, şunlar değil önce "biz" hayatımızda bazı değişiklikler yapmalı, değişim için önceliği başkalarında aramamalıyız.

Ebu Umeyye eş-Şa'banî anlatıyor: "Ey Ebu Sa'lebe, "Ey iman edenler! Siz kendinize bakın. Siz doğru yolda oldukça sapıtmış olanlar size zarar vermez..."⁵ ayeti hakkında ne dersin?" dedim. Bana şu cevabı verdi: "Gerçekten bunu, iyi bilen birine sordun. Zira ben aynı şeyi Rasulullah'a (sallallahu aleyhi ve sellam) sormuştum: O'da şöyle dedi:

³ (8/Enfal 52-53)

⁴ (42/Şûra 30)

⁵ (5/Maide 105)

"İyiliğe sarılın, kötülükten de kaçınin! Ne zaman uyulan bir cimrilik, takip edilen bir heva, tercih edilen dünyalık görür, re'y sahiplerinin (selefi dinlemeden) kendi re'ylerini beğendiklerini müşahade edersen, o zaman kendine bak. İnsanlarla uğraşmayı bırak..."⁶

3. İnsanın yapacağı iyi ya da kötü ameller, toplumun iyi yada kötü değişmesine birer sebep olacaktır.

4. Bir şeylerin değişmesi için önce o değişimin farkına varmak sonra da değişim için çaba ve gayret etmek gerekecektir.

5. Birçok meallerde Ra'd 11. ayeti kerimede geçen "Tağyir/Değiştirme" kelimesine, dipnot ya da parantez atılarak açıklanmamakta ya da sadece haram olan şeylerden kaçınma olarak tercüme edilmektedir. Bu doğru olmakla birlikte eksiktir. Hâlbuki ayette geçen "Tağyir/Değiştirme" kelimesi; şirkten hidayete, küfürden imana, dalaletten hidayete, batıldan hakka, kötülükten iyiliğe (vs) manalarına gelir. Tağyir kelimesi istenilen manada -parantez içerisinde açıklanırsa- değişimin hem şirk hem de haram kavramlarını da kapsamış olacak ve kavram eksikliği de giderilmiş olacaktır.

6. Son olarak hidayeti bulabilmek ve ayaklarımızın İslam üzerine sabit kalabilmesi için Rabbimize samimi ve en içten bir şekilde dua etmemiz, günahlarımızdan ve hatalarımızdan dolayı da istiğfar etmemiz gerekecektir.

وَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُوراً رَحِيماً

"Ve Allah'tan bağışlanma dile! Şüphesiz ki Allah, bağışlayandır, merhametlidir."⁷

Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur.

⁶ (Ebu Davud, Tirmizi, Hasen Hadis)

⁷ (4/Nisa 106)

DİLEDİĞİN GİBİ YAŞA ÖLECEKSİN!

Erhan Yıldız

erhanyildiz@takvadergisi.org

Dilediğin Gibi Yaşa,
Sonunda Öleceksin!
Dilediğini Sev,
Bir Gün Ondan Ayrılacaksın.
İsteddiğini Yap,
Sonunda Mutlaka Karşılığını Göreceksin.

عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ، قَالَ: جَاءَ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ: «يَا مُحَمَّدُ، عِشْ مَا شِئْتَ فَإِنَّكَ مَيِّتٌ،
وَأَحِبِّبْ مَنْ أَحَبَبْتَ فَإِنَّكَ مَفَارِقُهُ، وَأَعْمَلْ مَا شِئْتَ فَإِنَّكَ مَجْرِيٌّ بِهِ»
ثُمَّ قَالَ: «يَا مُحَمَّدُ شَرَفُ الْمُؤْمِنِ قِيَامُ اللَّيْلِ وَعِزُّهُ اسْتِغْنَاؤُهُ عَنِ
النَّاسِ»

Sehl bin Sa'd'dan (radiyallahu anh) şöyle dediği
rivayet edilmiştir: Cibril (aleyhisselam) Nebi'ye
(sallallahu aleyhi ve sellem) geldi ve şöyle dedi:

Ey Muhammed,

- Dilediğin gibi yaşa, sonunda öleceksin!
- Dilediğini sev, bir gün ondan ayrılacaksın.
- İsteddiğini yap, sonunda mutlaka karşılığını
göreceksin.

Ey Muhammed,

- Bil ki mü'minin şerefi gece kıyamıdır.
- İzzeti ise, insanlardan istememesidir
(müstağni olmasıdır).¹

Ne kadar öz ve ne kadar güzel nasihatler.
Bizim de ihtiyacımız var değil mi böyle
nasihatlere, hatta daha fazlasına? Evet, bizler

nasihate muhtacız aslında. Çünkü zayıfız,
unutkanız, cahiliz, gafletteyiz. İşte, beşer
olmanın verdiği bu eksiklikler sebebi ile hep bir
nasihate ihtiyacımız var ve nasihatçilere de.

Nasihate ve nasihatçilere olan ihti-
yacımıza rağmen, günümüzde bu konuya
yeteri kadar önem verilmiyor. Ya nasihat
edilmiyor ya da edilen nasihat alınmıyor. Bu
problemin birçok sebebi var muhakkak. Ama
bu yazımızda bir kaçına değinmekle yetinece-
ğiz.

Nasihat almamanın en önemli
sebeplerinden biri, kişinin kalbinde kibir
barındırmasıdır. Çünkü Allah Rasulu (sallallahu
aleyhi ve sellem) bizlere kibrin tanımını yaparken,
hakkı kabul etmemek olduğunu söylüyor.

الكِبَرُ: بَطْرُ الْحَقِّ وَغَمَطُ النَّاسِ.

“Kibir ise hakikati reddetmek ve insanları
küçümsemektir.”²

Nasihat etmeme veya edememenin
sebeplerine değinecek olursak ki hadisimizle
alakalı olan kısımda burası; kimi, nasihat ettiği
zaman muhatabından alacağı tepkiyi düşün-
erek bundan geri duruyor. Kimi de nasihat
edeceği meseleyi küçük görüyor, hafife alıyor
veya nasihat edeceği kişinin kendisinden
daha ilimli olduğunu düşünüyor ve nasihate
gerek duymuyor.

Çok karşılaşıyoruz bu durumlarla. Mese-
la, ilim talebesi ya da hocalara nasihat edile-
memesi gibi. Günümüzde İslami/tevhidi
hareketi temsil ettiğini söyleyen bazı gruplar,
davet davet diyerek birçok sapmaya, hataya
düşüyor, nasihat edildiği zaman kabul etmi-
yor, üstelik sizi cahil, hasetçi, fitneci ilan
ediyorlar. Ama asıl dikkat çekilmesi gereken
nokta ise “hocanın bir bildiği vardır” diyerek bu
sapmalara susan, rahatsızlık duysa bile ses
çıkarmayan, nasihat etmeyen tabileri veya
sempatizanlarıdır. Belki onlar nasihat etse,
kardeşleri, abileri, hocaları yanlışlarını fark

¹ (Hâkim, Müstedrek, 4/360 no: 7921)

² (Müslim)

edecek ve düzelecekler. Evet, nasihat etmiyorlar, kendileri etmedikleri gibi edilmesinden de rahatsızlık duyuyorlar ve dahası nasihatçileri de sevmiyorlar. Bu düşünceye sahip olan kişilerin, bu söylediklerimize de verecekleri bir cevap mutlaka ki vardır. Ama nasihatçileri sevmemek Müslümanın özelliklerinden değildir.

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحْتُكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّاصِحِينَ

"Artık, Salih onlardan yüz çevirdi ve 'Andolsun, ben size Rabbimin vahyettiklerini tebliğ ettim ve size nasihatte bulundum. Fakat siz nasihat edenleri sevmiyorsunuz' dedi."³

Hocalardan örnek verdim. Çünkü hocaların yaptıkları, yalnız kendileriyle ilgili olmaktan çıkıp, onlarca, yüzlerce kişiyi etkiliyor. Örneğin, ümmetin içinde kolayca çözülebilecek küçük bir mesele, hocaların hata yapmaları ve yanındakilerinde bu yapılan hataları düzeltmek için nasihat etmemeleri sebebiyle, Müslümanların gündemini meşgul eden kocaman bir mesele haline alabiliyor.

Nasihatçiler lazım, bir yanlışta, hatada, sapmada, nasihatın küçüğü büyüğü olmaz deyip, karşısındaki âlimmiş hocaymış önemsmeden (adap kuralları dâhilinde), sonrasında da alabileceği tepkiden korkmadan nasihat edecek nasihatçiler. Bazen bir tek kelime, bir yönlendirme, bir soru bile yeterli gelebilir. Bizlerde uzun uzun nasihat edemeyecek olsak da, karşımızdaki bizden ilimli olsa da, bir kelimeyle bile nasihat edebiliriz. Belki de nasihatımız fayda verir, bir kardeşimizi gafletten uyandırabilir, bir hocamızın yanlışını düzeltebiliriz.

Senedi zayıf olsada, Ömer'in (radiyallahu anh) sürekli hatırdan tutulması gereken bir sözü var bu konuda. Derki: Yanlış yaptığımızda bizi uyarmazsanız sizde, uyardığınız halde sizi dinlemezsek bizde hayır yoktur.

Dikkat çekmek isterim ki, bu illa kişinin bilmediği bir mesele olması gerekmez. Bazen insanlar bildikleri hususlarda da hata yapar, gaflete düşebilirler. Bizim yapmamız gereken ise, rabbimizin şu ayetini düşünerek nasihat edip, fayda vermesini ummaktır.

وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَ تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ

"Sen yine de öğüt ver. Çünkü öğüt mü'minlere fayda verir."⁴

Kapak yazımızda geçen, Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) vefatıyla birlikte Ömer'in (radiyallahu anh) düştüğü durum sonrası, Ebu Bekir'in (radiyallahu anh), ona nasihat etmesi, uyarması, bu konuya çok iyi bir örnektir. Bunun yanında sahabe ve seleften çok fazla örnek verilebilir ama ben burada sözü çok fazla uzatmadan hadise geçmek adına ve detayları ilerdeki yazılara erteleyerek, sadece İmam Ahmed'in (rahimehullah) Ebu Heysem ile olan kıssasını aktarmak istiyorum.

Biliyorsunuz İmam Ahmed döneminde Abbasi halifesinin Müslümanlara zorla benimsetmek istediği bir akide vardı, Kur'an mahlûktur akidesi. Bu akide öyle bir fitne oldu ki, kırbaçlarla, hapsetmeyle kabul ettirilmek istenen bir fitne. Bazı âlimler bu fitnenin içine düştü. İşte o günlerde İmam Ahmed sebat edenlerden oldu. Bütün zorluklara dayandı. Gelin, o işkencelere nasıl sabretmiş, oğlundan dinleyelim;

Abdullah bin Ahmed bin Hanbel (rahimehullah) anlatır:

Babamı birçok kez, "Allah'ım! Ebu Heysem'i bağışla, Allah'ım! Ebu Heysem'e rahmet et" diye dua ederken işittim.

Dedim ki: Ebu Heysem de kimdir Ey Babacığım?

Dedi ki: Bedevilerden, yüzünü görmediğim biriydi. Celd (kırbaçlanma) gününden bir önceki gece beni karanlık bir zindana koydu-

³ (7/Araf 79)

⁴ (51/Zariyat 55)

lar. Bir adam beni dürttü ve "Sen Ahmed bin Hanbel misin?" dedi. Ben de "Evet" dedim. Adam "Beni tanıyor musun?" dedi. Ben "Hayır" dedim. Dedi ki: "Ben; hırsız, içkici ve yol kesen Ebu Heysem'im. Müminlerin Emirinin divanında yazılı olana göre; toplam on sekiz bin kırbaç yedim. Ben bunların hepsine şeytanın yolunda sabrettim. Sen de Allah yolunda (kırbaç yemeye) sabret Ey Ahmed!"

Beni bağladıkları ve kırbaçlamaya başladıkları zaman, sırtıma inen her bir kırbaçta Ebu Heysem'in sözünü hatırladım ve kendi kendime "Allah yolunda sabret Ey Ahmed" dedim.⁵

Görüldüğü gibi İmam Ahmed (rahimehullah) gibi büyük bir âlim bile sabrı ve sabretmenin gerekliliğini bilmesine rağmen, bir hırsızın, içkicinin nasihatı ona nasıl fayda verdi.

Hadise gelecek olursak, "Benim dünya ile ilgim ne kadar ki? Ben bu dünyada bir ağacın altında gölgelenen, sonra da oradan kalkıp giden binitli bir yolcu gibiyim."⁶ diyen ve dünya hayatını, kulağı kesik, dirisi bile 1 dirhem etmeyecek bir oğlak ölüsünden daha değer-siz gören,⁷ kendisine gelen vahiyle her daim ölüm aklında olan ve bizlere ölümü çokça hatırlatan bir peygambere Cibril (aleyhisselam) ölümü hatırlatıyor.

Sadece buda değil! Cibril'den (aleyhisselam) Allah Rasulu'ne (sallallahu aleyhi ve sellem), her birinin üzerinde durulması ve düşünülmesi gereken çok önemli beş nasihat...

Allah Rasulu'nun (sallallahu aleyhi ve sellem) bütün bu hususlardan gafıl olmadığını hepimiz biliyoruz. Peki ya bizler? Bildiğimiz halde gafletteyiz değil mi? Dedik ya bilsek de nasihate muhtacız diye. Ebu Bekir'de olsak Ömer'de olsak herkes gibi nasihate ihtiyacımız var.

Her ne kadar burada nasihat edilen Allah Rasulu (sallallahu aleyhi ve sellem) olsa da, onun zatı-

nda hepimize yapılan bir nasihat aslında. Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) Allah'ın (cellecelulu) ona verdiği nasihat etme, uyarma görevini yerine getirerek bu nasihatleri bize yöneltiyor.

فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ

"Artık sen öğüt ver, çünkü sen ancak bir uyarıcısın."⁸

Allah Rasulun'nun (sallallahu aleyhi ve sellem) bize yönelttiği bu nasihatleri anlamaya geçmeden önce, şunu belirtmek istiyorum; nasihat etme/alma ve hadisteki bu hususların her biri uzun uzun dersler yapılacak ve yazılar yazılacak hususlar. Benim buradaki amacım ise kısa ve öz bir şekilde, nasihat etmeyi ve hadisteki nasihatleri hatırlatmaktır. Allah'ın (celle celaluhu) yardımıyla ilerleyen yazılarımızda Allah Rasulu'nun (sallallahu aleyhi ve sellem) hadislerini anlayama çalışırken, bunların her birine uzun uzun yer vereceğiz.

1- Dilediğin gibi yaşa, öleceksin. Ne kadar yaşarsan yaşa, nasıl yaşarsan yaşa, nerede yaşarsan yaşa öleceksin. Hepimiz çok iyi biliyoruz öleceğimizi ama bir o kadarda unutuyoruz. Hipermetrop⁹ rahatsızlığı var sanırım bizde, yalnız bu defa gözlerde değil kalplerde. Yani uzak olanı iyi görüp yakını göremiyoruz.

Uzun vadede yapacaklarımızı iyi hesaplıyor, iyi düşünüyor, iyi planlar yapıyoruz ama birkaç dakika sonra gelebilecek kadar yakın olan ölüm gerçeğini düşünmüyoruz. Bu öyle bir gerçek ki kimsenin inkâr edemediği, yokmuş gibi yaşasa da mutlaka başına geleceğini bildiği bir gerçek. Kur'an'da ve sünnette sürekli hatırlatılıp uyarıldığımız bir gerçek.

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّقُونَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
فَمَنْ زُحِرَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيَاةُ
الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ

⁵ (Menâkibu'l İmam Ahmed 450,451 - İbnu'l Cevzi)

⁶ (Tirmizi)

⁷ (Müslim)

⁸ (88/Gâşiye 21)

⁹ (Hipermetropi: Uzağı görüp, yakını görememe.)

"Her canlı ölümü tadacaktır. Ancak kıyamet günü yaptıklarınızın karşılığı size tastamam verilecektir. Kim cehennemden uzaklaştırılıp cennete sokulursa, gerçekten kurtuluşa ermiştir. Dünya hayatı, aldatıcı metadan başka bir şey değildir."¹⁰

قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمُ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذَا لَا تُمْتَتُونَ إِلَّا قَلِيلًا

"De ki: "Eğer siz ölümden ya da öldürülmekten kaçırıyorsanız, kaçmak size asla fayda vermeyecektir. O takdirde bile (hayatın zevklerinden) pek az yararlandırılırsınız."¹¹

قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

"De ki: "Sizin kendisinden kaçıp durduğunuz ölüm var ya, o mutlaka size ulaşacaktır. Sonra gaybı da, görünen âlemi de bilen Allah'a döndürüleceksiniz de, O size yapmakta olduklarınızı haber verecektir."¹²

Bu ayetler Allah'ın bizi uyardığı ayetlerden sadece bir kaçı, daha birçok ayet sayabiliriz. Hatta direk ölüm olmayıp, ahiretle, cennet ve cehennemle, hesapla, sorguyla ölüme işaret eden, ölümü hatırlatan ayetleri de düşünecek olursak, unutmak aslında pek mümkün olmaz.

Hipermetrop demiştik bu hastalığın adına. Peki, bu hastalığı nasıl tedavi edeceğiz? Onu da Allah Rasulu'nden (sallallahu aleyhi ve sellem) öğrenebiliriz.

أَكثَرُوا ذَكَرَ هَادِمِ اللَّذَاتِ

"Lezzetleri yok eden ölümü çokça anın."¹³

Bir yakınımız öldüğünde hatırlıyoruz ölümü ve düşünmeye başlıyoruz kabirdeki durumumuzu, sonrasındaki sorguyu, hesabı. Amellerimiz aklımıza geliyor ve ölümle amel defterinin kapandığını, amellerin son bulduğunu¹⁴ hatırlıyoruz ve ağızımızın tadı kaçıyor, tıpkı Allah Rasulu'nun (sallallahu aleyhi ve sellem) dediği gibi. Oysa bu tavsiyesini yerine getirsek, çokça ansak ölümü, salih amel için çalışır, günah işlemekten sakınırdık.

Şimdilik amacıma ulaştığımı düşünerek bu bölümü bir hadisle sonlandırmak istiyorum. Rasulullah'a (sallallahu aleyhi ve sellem) "Mü'minlerin en akıllısı kimdir?" denildiği zaman, şöyle cevap vermiştir:

"Ölümü en çok hatırlayan ve ölümden sonrası için en iyi hazırlığı yapandır. İşte bunlar en akıllı kimselerdir."¹⁵

2- Dilediğini sev, bir gün mutlaka ondan ayrılacaksın. Kimi seversen sev, ne kadar seversen sev ayrılacaksın. Seni büyüten anandan, babandan; sana destek olan kardeşlerinden; aile kurduğun, sana göz aydınlığı olan eşinden; kıyamadığın, çok sevdiğin çocuklarından; sohbet etmekten hoşlandığın dostlarından... Sadece sevdiğin insanlardan değil bu ayrılık, aynı zamanda maldan, mülkten, makamdan, mevkiden, neyi seviyorsan ondan. Tabi bu ayrılık ölümle gerçekleşiyor. Ya senin ölümünle ya da sevdiklerinin. Allah Rasulu'nu (sallallahu aleyhi ve sellem) düşünelim o çok sevdiği eşi Hatice'den ayrılmadı mı? Çocuklarının, torunlarının ölümünü yaşamadı mı? Ya sahabeler, imanlarının gereği olarak çok sevdikleri, "anam babam sana feda olsun" dedikleri Allah Rasulu'nun (sallallahu aleyhi ve sellem) ayrılmadılar mı?

¹⁰ (3/Alı İmran, 185)

¹¹ (33/Ahzab,16)

¹² (62/Cuma,8)

¹³ (Tirmizi)

¹⁴ (Tirmizi)

¹⁵ (Resulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) buyurdu ki: "Bir insan ölünce üç kişi hariç herkesin ameli kesilir: Sadaka-i câriye (bırakan) veya istifade edilen bir ilim (bırakan) veya kendine dua edecek sâlih evlât (bırakan)."(Tirmizi)

Ölümle gerçekleşen bu ayrılıkların bir istisnası var. Öldüğümüzde bizden ayrılmayan, bizimle birlikte kabre gelen, bizi bırakmayan tek bir şey var o da amellerimiz.

يَتَّبِعُ الْمَيِّتَ ثَلَاثَةٌ: أَهْلُهُ وَمَالُهُ وَعَمَلُهُ، فِيرْجِعُ اثْنَانِ
وَيَبْقَى وَاحِدٌ: يَرْجِعُ أَهْلُهُ وَمَالُهُ، وَيَبْقَى عَمَلُهُ.

Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) buyurdu ki: Ölüyü, (mezara kadar) üç şey takip eder: Ailesi, malı ve ameli. Bunlardan ikisi geri döner, biri (onunla) kalır; ailesi ve malı geri döner, ameli kendisiyle kalır.¹⁶

Bizi terk etmeyecek olan amellerimizi gözden geçirmeli değil miyiz? Eğer, amellerimizi düzeltmemiş, İslam üzere bir hayat yaşamamışsak, bizim ve sevdiklerimizin arasında olan bu ayrılık ahirette de devam edecek, hatta bu sevgi düşmanlığa dönüşecektir.

فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاحَّةُ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ
وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ

"Kişinin kardeşinden, annesinden, babasından, eşinden ve çocuklarından kaçacağı gün kulakları sağır edercesine şiddetli ses geldiği vakit, işte o gün onlardan herkesin kendini meşgul edecek bir işi vardır."¹⁷

يُبْصِرُونَهُمْ يَوْمَذِي الْمُجْرِمِ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بَنِيهِ
وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ

"Birbirlerine gösterilirler. Günahkâr kimse ister ki, o günün azabından kurtulmak için oğullarını, karısını, kardeşini, kendisini koruyup barındıran tüm ailesini ve yeryüzünde bulunanların hepsini fidye olarak versin de, kendisini kurtarsın."¹⁸

Ne kadar korkutucu değil mi? Akıl sahipleri için ne kadar düşündürücü? Sevdiklerin-

den kaçmak bir tarafa onları fidye vermek... Peki, ne yapmalıyız bu duruma düşmemek ve dünyada ki sevgiyi ve birlikteliği ahirete taşımak için?

الْأَخْلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ يَا عِبَادِ لَا خَوْفَ
عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا
مُسْلِمِينَ أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ

"Muttaki olanlar dışında, dostlar bile o gün birbirinin düşmanıdır. Ey kullarım, ayetlerimize iman edenler ve emirlerimize boyun eğenler! O gün size korku yoktur, üzüntü de çekmeyeceksiniz. Siz ve eşleriniz, muhteşem bir şekilde karşılanıp ağırlanmak üzere cennete girin."¹⁹

3- Dilediğini yap, mutlaka karşılığını göreceksin. Günümüzde dilediğini yapmada özgür! insanoğlu, haramları işlemeye, emirleri terk etmeye, Allah'a karşı haddi aşmaya, İslam'a ve Müslümanlara düşmanlık etmeye, hatta kendine göre haram helal belirliyerek tağutlaşmada. Ama onların bu özgürlüğü, sistemlerine, putlarına bir laf etmek söz konusu olduğunda ortadan kalkıveriyor.

Muvahhidler ise özgür değillerdir. Onlar kulluk iplerini Allah'a vermiş, Allah'ın istediği şekilde yaşamaya çalışan kullardır. Onların bütün yaşantılarını Allah belirlemiştir. Her kafasına esen şeyi yapmazlar, çünkü bilirler ki her yapılan şeyin bir karşılığı var, zerre miktarında olsa.

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

"Kim zerre miktarı hayır yapmışsa onu (karşılığını) görür. Kim de zerre miktarı şer işlemişse onu (karşılığını) görür."²⁰

4- Bil ki mü'minin şerefi gece kıyamıdır. Daha ilk inen ayetlerde geldi gece namazı ve Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) terk etmediği bir amel oldu. Çünkü Allah'ın (celle celaluhu) bize bildirdiği gibi bu yük çok ağır bir yük. Dağların

¹⁶ (Muttefekun aleyh)

¹⁷ (80/Abese 33-37)

¹⁸ (70/Mearic 11-14)

¹⁹ (43/Zuhuruf 67-70)

²⁰ (99/Zilzal 7-8)

bile yüklenemediği bir yük, böylesine bir yükü kaldırabilmemiz için mutlaka ki hazırlıklı olmamız gerekli. Bu hazırlık ise gece namazıyla mümkün olabilir. Çünkü gece namazıyla güçlenir kalbimiz, gece namazıyla yönelir ve yakınlaşır Rabbimize.

يَا أَيُّهَا الْمَرْمِلُ قُمْ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا نِصْفَهُ أَوْ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا

"Ey örtüsüne bürünen! Geceleyin -birazı dışında- namaza kalk! Gecenin yarısında bu vakti biraz öne veya biraz ileri de alabilirsin. Kur'an'ı tane tane, hakkını vererek oku. Doğrusu biz sana, taşınması zor bir söz vahyedeceğiz."²¹

Rasullullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: Gece namazını kılın; çünkü bu sizden önceki salih kulların devam ettiği, Allah'a yaklaşımaya vesile olan, günahları örten ve engelleyen bir ibadettir.²²

Aişe (radiyallahu anha) validemizin şöyle dediği rivayet edilmiştir: Gece namazını terk etme. Çünkü Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) onu terk etmezdi. Hasta ve yorgun olduğu zaman oturarak kılardı.²³

5- Mü'minin izzeti ise insanlardan müstağni olmasıdır.

Bu son madde bir öncekiyle aynı sonuca varıyor aslında. Gece namazıyla rabbine yönelen bir kimse izzeti bulacağı yeri iyi bilir. İzzetin sahibine yönelmiştir zaten, başka yerlerde aramaz.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا

"Her kim izzet istiyorsa bilsin ki, izzet bütünüyle Allah'a aittir."²⁴

Dünya ve ahirette şerefi ve izzeti istiyorsan izzetin sahibine itaat et!

Alemlerin Rabbi Olan Allah'a Hamd Olsun

²¹ (73/Muzzemmil 1-5)

²² (Tirmizî, el-Beyhakî)

²³ (Ebû Davûd)

²⁴ (35/Fatır 10)

TEBÜK GAZVESİ SONRASI

Bilal Özbuğday

bilalozbugday@takvadergisi.org

Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah Teâla'ya, salat ve selam ise O'nun Rasulü Muhammed'e, O'nun aline ve ashabına olsun. Kaleme alacağımız bu bölümde, sizler ile siyerdin bazı kesitleri paylaşmak suretiyle, o bölümden çıkarılacak dersleri zikretmeye çalışacağız. Yani Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) hayatında meydana gelen olayların sırasıyla zikredilmesinden daha ziyade, bir bölümünü naklederek, o bölümden biz muvahhidlere düşen dersleri aylık olarak yazmaya çalışacağız inşaallah... Bundan dolayı aynı olayları birden fazla kere tekrar etmek zorunda kalmamız mümkündür. Ancak her seferinde çıkaracağımız ders farklı olacaktır.

Hiç şüphe yoktur ki Allah Rasulü'nün (sallallahu aleyhi ve sellem) hayatında bizler için çok büyük dersler vardır. Efendimizin gönderiliş sebeplerinden birisi de bize bu dini açıklayıcı olmasındandır. Bundan dolayı sözleri, amelleri bizler için önemli olduğu gibi hayatı, siyreti de bizler için çok önemlidir. Elbette siyerin kaynağı, hadisler kadar her zaman sıhhat bulmayabilir. Ancak siyer bazen Kur'an'dan, bazen sünnetten, bazen de tarihî kaynaklardan neş'et edebilir.

Bu ay ki yazımızda ise Tebük sonrası meydana gelen bazı olaylardan, özellikle de Kab bin Malik'in durumundan bahsetmeye çalışacağız.

Tebük gazvesi hicretin 9. yılında meydana gelmişti. Gazvenin meydana geldiği bu yıldan, içerisinde çok büyük kıtlık ve zorluklar bulunmasından dolayı Tevbe suresinde güçlük zamanı diye bahsedilmektedir. Küçük büyük güçlükler vardı, hava son derece sıcaktı, hurmaların hasat vakti gelmişti. Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) âdeti olmadığı üzere gidilecek yeri, kiminle savaşılacağını beyan ederek ordunun hazırlıklarını tamam-

ladı. Otuz bin kişilik bir ordu hazırlandı. Ve Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) yola çıktı. Tebük yaklaşık Medine'ye 700 km uzaklıktaydı.

Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) Bizans'a karşı çıkmış olduğu bu gazve 50 gün sürdü. Daha sonra ise herhangi bir savaş olmadan Medine'ye geri döndü. Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) bir savaştan ya da gazveden geri döndüğünde mescide girer, âdeti üzere iki rekât namaz kılar, daha sonrasında ise katılmayan kimselerin mazeretlerini dinlerdi. Bu gazveye de seksen kadar kişi katılmadıkları için Rasulullah'a (sallallahu aleyhi ve sellem) mazeret bildirdiler. Geri kalanlardan üç kişi ise mazeret bildirmediler. Bu kimseler; Kab bin Malik, Hilâl bin Ümeyye, Mürare bin Reb'i idi. Kab bin Malik defalarca hazırlık yapmak istemiş ama yapamamıştı.

Her hazırlık yapma niyetiyle çıktığında yapamadan geri dönüyordu. Kab bin Malik, Bedir savaşı hariç o zamana kadar tüm savaşlara katılmıştı. Ve nihayet Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) ve ordu bir sabah erkenden yola çıkmıştı. Allah Rasulü (sallallahu aleyhi ve sellem), Tebük'e varınca Kab bin Malik'in durumunu sormuştu. Allah Rasulü (sallallahu aleyhi ve sellem)'in Medine'ye yaklaştığını duyan Kab bin Malik, özür uydurmaya yeltensen de bundan vazgeçerek hakikati söylemeye karar vermişti. Daha sonra Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) Medine'ye gelince savaşa çıkmayanların hepsinin özrünü dinledi ve onların hepsi için bağışlanma diledi. Bu kişilerden sonra Kab bin Malik Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'e gelerek şunları söyledi;

“– Yâ Rasulallah! Allah'a yemin ederim ki, senden başka birinin yanında bulunsaydım, ileri süreceğim mazeretlerle onun öfkesinden kurtulabilirdim. Çünkü insanlara fikrimi kabul ettirmeyi iyi beceririm. Fakat yine yemin ederim ki, bugün sana yalan söyleyerek gönlünü kazansam bile, yarın Allah Teâla için doğrusunu sana bildirecek ve sen bana güceneceksin. Şayet doğrusunu söylersem, bana kızacaksın. Ama ben doğru söyleyerek

Allah Teâla'dan hayırlı sonuç bekliyorum. Vallahi savaşa gitmemek için hiçbir özürüm yoktu."

Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) kendisine beklemesini emretti. Kab bin Malik'in özür bildirmediğini duyan arkadaşları kendisini özür beyan etmemesi konusunda epeyce kınamışlardı.

O kadar kınadılar ki Kab (radiyallahu anh) görüşünden vazgeçmeyi dahi düşündü ancak yaptığı üzere sebat etti. Daha sonrasında ise kendisi gibi aynı şekilde beklemesi emredilen iki kişi daha olduğunu öğrendi.

Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) bu üç sahabe ile konuşulmamasını emretmişti. Ashabı kiram tavır alarak onlar ile olan ilişkilerini kesti. Bu dönemin sonlarında Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem), onları eşlerinden de ayırmıştı. Bu şekilde elli gün geçti. Bu elli günün sonunda ise Allah Teâla ayet indirerek onları bağışladığını ifade etti. Bu ayet inince müjdeciler Kab bin Malik'e bu müjdeyi vermek için koşturdular.

Kab bin Malik'e gelen müjdeciye müjdesi karşılığında Kab bin Malik, üzerindeki elbiseyi verince giyecek başka elbisesi kalmadığı için emanet bir elbise olarak mescide gitti.

Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) ashabının ortasında oturuyordu. Muhacirlerden sadece Talha bin Ubeydullah ayağa kalkarak kendisini tebrik etti. Ondan başka da muhacirden ayağa kalkan birisi olmamıştı.

Bu müjde üzerine Kab (radiyallahu anh) malının tamamını infak etmek istedi. Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) ise bir kısmını bırakmasını nasihat edince, bu şekilde davrandı. Ve şöyle dedi;

"- Yâ Rasulallah! Allah Teâla beni doğru söylediğimden dolayı kurtardı. Tövbemin kabul edilmesi sebebiyle, artık yaşadığım sürece sadece doğru söz söyleyeceğim." İnen ayetler ise şu şekilde idi.

"Allah (savaşa gitmek istemeyenlere izin vermesi sebebiyle) Peygamberini bağışladı gibi, bir kısmının kalbi kaymak üzere iken güçlük zamanında Peygamber'e uyan muhacirlerle ensârın da tövbelerini kabul etti. Çünkü Allah onlara çok şefkatli, pek merhametlidir."

"Hani şu tövbeleri (Allah'ın emri gelene kadar) geri bırakılan üç kişinin de tövbesini kabul etti. Bütün genişliğine rağmen yeryüzü onlara dar gelmiş, vicdanları kendilerini iyice sıkıştırmıştı. Nihayet Allah'tan başka sığınacak kimse olmadığını anlamışlardı. Eski hâllerine dönmeleri için Allah onların tövbelerini kabul etti. Çünkü Allah tövbeleri kabul edici ve bağışlayıcıdır."

"Ey imân edenler! Allah'ın azâbından korkun ve doğrularla beraber olun"¹

Bu Olaydan Çıkarılacak Dersler

1) Dünya hayatı tüm insanlar için tatlı ve çekicidir. Sahabeler içinde aynı şekildedir. Hatta Allah Teâla'nın bunu bildirdiği ayetin zahirine bakacak olursak peygamberlere dahi sevimlidir. Ancak insanın dünya hayatına karşı gösterdiği muamele ile kalbindeki dünya sevgisi ya daha da artacaktır ya da azalacaktır. Tebûk gazvesinden geri kalan insanların bazılarının geri kalmasına sebep olan şey, onları Allah'ın ve Rasülü'nün emrinden alıkoyan şey, dünya sevgileridir.

Nitekim Allah Teâlâ şu şekilde buyurmaktadır;

زَيْنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ
الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ
ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَاِبِ

"Kadınlar, oğullar, yük yük altın ve gümüş, salma atlar, davarlar ve ekinler gibi nefsin şiddetle arzuladığı şeyler insana süslü gösterildi. Bunlar dünya hayatının geçimliğidir. Oysa asıl varılacak güzel yer ancak Allah'ın katındadır."²

¹ (9/Tevbe 117-118-119)

² (3/Âli İmran 14)

Bu ayette de geçtiği üzere dünya hayatı insanların tamamına sevdirmiş ve süslenmiştir. Peygamberlere dahi süslü gösterilmiştir. Örneğin İbrahim'e (aleyhisselam) oğlunu kesmesi emredilirken, hanımını terk etmesi emredilirken O'na da kadın ve oğul sevdirmişdir.

Ancak Allah'ın halili olduğundan, onun bir gereği olarak Allah'ın emrini ve sevgisini, Onların sevgisinin önüne almıştır. Müslüman dünyaya Allah ve Rasulü'nün yüklediği anlamda daha ileride ne bir anlam yükleyebilir, ne de onların konumlandığı yerden başka bir yere konumlandırabilir. Bunu yapması halinde zulmetmiş olacaktır. Çünkü zulüm, bir şeyi menfi ya da müspet anlamda hak etmediği bir yere koymaktır.

2) Cihaddan geri kalmak büyük günahlardır. Tebuk gazvesine sahabeler hazırlanırken, münafıklar kara propaganda yaparak insanları vazgeçirmeye çalışıyor ve onları korkutmayı amaçlıyorlardı. Bundan etkilenen bazı müminlerde ağırdan alıyorlardı. Bunun üzerine ise Allah Teâla şu ayeti kerimeyi indirdi.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ أَنْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَتَأْتِلُكُمْ إِلَى الْأَرْضِ أَرْضَيْتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ فَمَا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ

"Ey iman edenler! Ne oldunuz ki, size "Allah yolunda sefere çıkın" denilince, yere çakılıp kaldınız. Yoksa ahiretten vazgeçip dünya hayatını mı seçtiniz? Oysa ahirete göre dünya hayatının yararı, pek az bir şeydir."³

İşte bu ayet, Tebuk gazvesinin hazırlıkları sırasında indirilmiştir.

Cihad, şeriatın hiçbir amele denk tutmadığı bir ameldir. Bu dinin zirvesidir. Hangi ameli işlersek işleyelim onun faziletine ve ecrine ulaşmak mümkün olmayacaktır. Bu, işin ecir ve mükâfaat kısmıdır. Diğer bir yanı ise onun terk edilmesi ve atıl hale getirilmesi

dir. Bu ise büyük günahlardandır. Bu olayda, bu gerçeği net bir şekilde ortaya koymaktadır. Dini var olduğu şekilden başka bir şekilde göstermek isteyen tahrifçilerin ya da menhec sapması yaşayarak cihad kavramını atıl hale getirenlerin, günümüzdeki birtakım amellere cihad ile ilgili ayet ve hadisleri indirgeme çabaları boşunadır. Çünkü bu hakikat, defalarca Allah Teâla ve Rasulü (sallallahu aleyhi ve sellem) tarafından bir ok gibi dile getirilmektedir.

أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

"Siz hacılara su dağıtmayı ve Mescid-i Haram'ın bakım ve onarımını, Allah'a ve âhiret gününe iman edip Allah yolunda cihad eden kimse(lerin amelleri) gibi mi tuttunuz? Bunlar Allah katında eşit olmazlar. Allah, zâlim topluluğu doğru yola erdirmez."⁴

Ebu Hureyre'den (radiyallahu anh) rivayet edildiğine göre Rasulullah'a (sallallahu aleyhi ve sellem) "Allah yolunda cihada denk hangi iş vardır?" diye soruldu. "Ona denk ibadeti yapmaya güç yetiremezsiniz." buyurdu. Ashab aynı soruyu iki-üç defa tekrarladılar. Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) her defasında, "Ona denk ibadete güç yetiremezsiniz." cevabını tekrarlayarak şöyle buyurdu: "Allah yolunda cihad eden kimsenin benzeri, gündüzleri oruç tutan, gecelerini namaz kılıp Kur'an okumakla geçiren ve Allah'ın ayetlerine gereğince itaat eden ve Allah yolundaki mücahid dönünceye kadar ne namaza ne de oruca usanmadan ara vermeyip, devam eden kimse gibidir."⁵

3) Erteleme hastalığı, insanı helake götürebilir. Kab bin Malik (radiyallahu anh), erteledikçe amelinde muvaffak olamıyor. Bugün hazırlık ederim, yarın ederim şeklinde yapılan tüm ertelemeler insanı helake kadar götürebilir. Şöyle yapacağım, böyle yapacağım diyerek vaktin geçip gitmesi ile insan, elinden tüm imkânları kaçırabilir.

³ (9/Tevbe 38)

⁴ (9/Tevbe 19)

⁵ (Müslim)

İnsanoğlu kendisinden geçip gitmiş olan zaman ile henüz gelmeyip, gelecek olan zaman arasındaki şimdiki zamandır. Geçip gitmiş olan vakit zaten geçmiştir ve ondan konuşmanın insana herhangi bir faydası yoktur. Gelecek zaman ise gaybtandır. Geleceği dahi belli değildir. O zaman şimdiki zamana, hâle dikkat etmek ve onu elden kaçırmamak gerekmektedir. Erteleyen helak olmuştur. Salih amelleri erteleyenler, tövbelelerini erteleyenler, ulaşmayı umdukları zamandan önce ölümün kendilerine gelip gelmeyeceğini bilemezler. O takdirde salih amellerde acele edilmelidir.

4) İnsanın kendisini daima gören bir Rabbi olduğunu bilmesi gerekmektedir. Günahı kime karşı işlediğinin farkında olmalıdır. İnsanları kandırabilirsin. Onları mazeretlerin ile uyutabilir, hatta aldatabilirsin. Peki, kalplerin özünü bilen, gözlerin hainliğini bilen Allah Teâla'yı kandırmak mümkün müdür? Asla mümkün değildir.

Kab bin Malik kıssasından da anladığımız gibi Kab (radiyallahu anh), sözü söyleme noktasında mahir idi. Söylediğini karşı tarafa kabul ettirebilirdi. Özür zikredecek, beyan edecek olsa kabul edilecekti. Ancak O Allah'ın kendisi hakkındaki hesabını göz önünde bulundurarak af edilmeyi Allah Teâla'dan bekledi. Suçunu itiraf ederek Allah Teâla tarafından temizlenmeyi bekledi.

5) Müslümanlar birbirlerinin velileridir. Ve ne olursa olsun Müslümanın Müslümandan başka kimsesi yoktur. Kab bin Malik hadisinde Gassan Melik'i, olan olayları duyunca kendisine bir mektup yazmıştı. Kab bin Malik'i zaafa düşürerek O'nun irtidat etmesini arzulamaktaydı. Ancak Kab bin Malik ise kendisine kâfirler tarafından gönderilen mektubu ikinci bir musibet sayarak suçundan kaynaklandığını düşündü. Kendisini ise asla temize çıkarıp, tezkiye etmedi.

Eğer nefesine uyacak olsa ya da şeytana uyacak olsaydı, Müslümanların kendisine aldığı tavrı gerekçe göstererek onlardan daha

da uzaklaşması mümkündü. Ancak o yine Müslümanları terk etmemeyi tercih etti. Ve bağışlanmayı bekledi.

6) Doğruluk sıdka götürür. İnsan doğruları söyledikçe doğruya yönelir. Yalan söyledikçe ise yalana yönelir. Sonra yalanlarını örtmek için bir yalana daha sonra bir yalana daha yönelir. Sonunda ise yalancılardan sayılır. Kab bin Malik, doğru söyleyerek aklandığını görünce hayatının sonuna kadar doğrudan ayrılmayacağını söylemiştir.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ: "عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ، فَإِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَصْدُقُ وَيَتَحَرَّى الصِّدْقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صِدِّيقًا، وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ، فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَكْذِبُ وَيَتَحَرَّى الْكَذِبَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَّابًا"

Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur; "Sıdka, doğruluğa yapışın. Şüphesiz ki doğruluk, iyiliğe götürür. İyilik cennete götürür. Kişi doğru söyleye söyleye Allah katında sıdıklardan yazılır. Yalandan ise sakının. Şüphesiz yalan kişiyi günaha götürür. Günah ise cehenneme götürür. Kişi yalan söyleye söyleye Allah katında yalancılardan yazılır."⁶

⁶ (Buhari)

إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ

*"Ancak Allah'a ve ahiret gününe inanmayan, kalpleri şüpheye düşüp kendileri de o şüphelerinin içinde bocalayan kimseler senden izin isterler."*⁹

8) Bir Müslümanın ıslahı için tavır almak caizdir. Nitekim Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) ashabına, Kab bin Malik (radiyallahu anh) ile beraber diğer sahabeler ile konuşmalarını yasaklamıştı. Bu husus, Kab bin Malik'e (radiyallahu anh) çok ağır gelmişti. Hatta bu tavır üç sahabeyi eşlerinden ayırmaya kadar dahi gitmişti.

Buradan da anlaşıldığı gibi bir mümine tavır almak, onun ıslahı içindir. Bir mümin, günah işlediği takdirde belli şartlar dâhilinde kendisine tavır almak mümkündür. Elbette bunun hikmetle yapılması gerekmektedir. Bunun kime, nasıl, ne şekilde uygulanacağı ilim ehli tarafından belirlenmelidir. Nitekim Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) her hata edene tavır almamıştır. Müslümanların genel maslahatı göz önünde bulundurularak tavır belirlemek caizdir. Burada dikkat ile üzerinde durulması gereken en önemli konulardan bir tanesi de ashabin takındığı tavidir. Çünkü alınan bir karara asla muhalif bir tavır sergilemediler.

Kab bin Malik (radiyallahu anh) ile amcaoğlu Ebu Katade (radiyallahu anh) arasındaki diyalogda dahi, Ebu Katade onunla konuşmuş olmasına rağmen onu rahatlatacak ya da sevindirecek bir şey söylememiştir. Bizzat ona ok gibi saplanacak bir cevap ile cevap vermiştir. Kab bin Malik selam vermiş. Amcaoğlu Ebu Katade ise selamını almamıştı. Bunun üzerine duvarından atlayan Kab bin Malik (radiyallahu anh) "Ben Allah'ı ve Rasulü'nü seviyorum sen bunu bilmiyor musun?" deyince Ebu Katade şu şekilde cevap vermiştir; "Allah ve Rasulü daha iyi bilir."

Sahabe Rasulullah'dan (sallallahu aleyhi ve sellem) gelen bir emre bu şekilde boyun eğmekteydi.

7) Bahanecilik bir hastalıktır. Ve münafıkların özelliklerindendir. Sadık müminler her zaman ve zeminde emirlere itaatin ve boyun eğmenin yollarını ararlar. Münafıklar ise her zaman özür beyan etmenin, bahane ileri sürmenin yolunu bulmaya çalışırlar.

لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَاتَّبَعُوكَ وَلَكِنْ بَعَدَتْ عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ وَسَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

*"Eğer yakın bir dünya menfaati ve kolay bir yolculuk olsaydı, (sefere katılmayan münafıklar da) mutlaka sana uyarlardı. Fakat meşak- katli yol, onlara uzak geldi. Gerçi onlar, "Eğer gücümüz yetseydi, elbette sizinle beraber çıkardık" diye Allah'a yemin edeceklerdir. Onlar kendilerini helâke sürüklüyorlar. Allah, biliyor ki onlar kesinlikle yalancılardır."*⁷

لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ

*"Allah'a ve âhiret gününe iman edenler, mallarıyla ve canlarıyla cihad etmekten geri kalmak için senden izin istemezler. Allah, kendine karşı gelmekten sakınanları çok iyi bilendir."*⁸

⁷ (9/Tevbe 42)

⁸ (9/Tevbe 44)

⁹ (9/Tevbe 45)

Bu konu hakkında, Seyyid Kutub'un şu satırlarını aktarmak yerinde olacaktır.

"Mekke'nin fethinden sonra yaşanan kargaşaya ve zor anda baş gösteren karışıklığa rağmen, Müslüman toplumda disiplin, kontrol böyle sağlanıyordu. Emirlerle uyma bu şekilde gerçekleşiyordu. "Peygamberimiz, mü'minlerin, üçümüzle konuşmasını yasakladı." Artık hiçbir konuşmak için ağzını açamaz. Kimse Ka'b'ı (radiyallahu anh) sevgiyle karşılayamaz. Ona bir şey veremez, bir şey alamaz. Amcasının oğlu, en çok sevdiği insan bile... Duvarından tırmanmış, yanına gitmiş, ama selâmını almamıştı. Sorusuna cevap vermemişti. Israrlar karşısında cevap vermişse de üzüntüsünü giderememiş, sıkıntısına çare olmamıştı. Sadece, "Allah ve peygamberi daha iyi bilir." demişti."¹⁰

Burada Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) ile ashabı, zahiren üç sahabeyi yalnız bırakmış, onlarla ilişkilerini kesmiş, onlara kötülük etmiş gibi görülseler de kesinlikle hakikat bu değildir. Hakikat, kendilerinden bir parça gibi gördükleri kardeşlerinin ıslahı idi. Bunun alametlerinden birisi de, bağışlandıkları ayet iner inmez sevinçle arkadaşlarının, Kab bin Malik'e (radiyallahu anh) gelmeleri ve kendisini müjdelemeleridir. Bir müminin tövbe etmesinden ya da bağışlanmasından duyulan sevinç ne de büyüktür. Günümüzde insanların bağışlanmaları için elbette yedi kat semadan ayet inecek değildir.

Ancak kişinin tövbesini izhar etmesi, ıslah olduğunu insanlara göstermesi, tövbesinin sıdkını gösterecektir. Müminler de kardeşlerinin tövbesi ile sevinecek ve mesrur olacaklardır. Çünkü müminlerin birbirleri arasındaki tavırlar şahsî tavırlar değildir. Bir mümin, bir mümine Allah Teâla'nın sınırlarını çiğnemesi halinde bir tavır alır. Vefa gösterilecek şey Allah'ın sınırları ve hudutlarıdır.

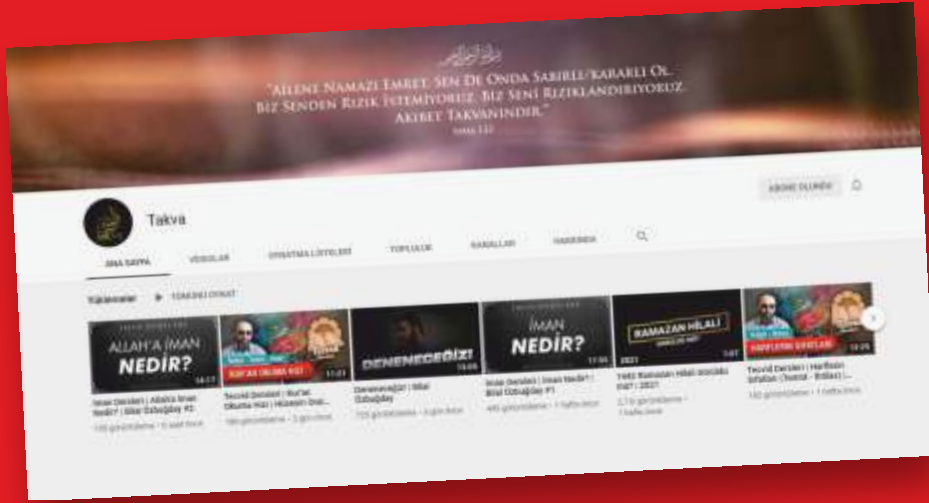
Allah Teâla, hakikî tövbe ile tövbe eden ve Rabbine kavuşan kullarından eylesin.

Allahumme Âmin

¹⁰ (Fizilâli'l Kur'an)

Takva

Youtube Kanalı AÇILDI!

ABONE OL

@takvadergisi

TARİHİ KARARTANLAR

Mustafa Yakupoğlu

İslam tarihi boyunca, Müslümanlarla mücadele eden toplumlar, İslam'ın nurunu söndürebilmek ve Müslümanların yeryüzünün dört bir yanını saran gölgesini yok edebilmek adına, ellerinden gelen her türlü yolu kullanmışlardır.

Tarihin akışını tersine çevirip geçmişe doğru bir yolculuğa çıktığımızda, İslam düşmanlarının İslam'a ve Müslümanlara karşı siyasi, askeri ve iktisadi alanlarda çalışmalar yürüttükleri gibi, tarih alanında da aynı kararlılıkla faaliyetler yaptıklarını müşahede etmekteyiz. Ancak İslam dinine düşmanlıkları ezelden beri aynı olan müsteşriklerden öte, asıl endişe veren durum, tarihe yönelik en ciddi tahrifatı verenlerin asırlar boyunca takiye üzerine kurulu inançlarını gizleyerek, adeta bizdenmiş gibi görünen Şiaların vermiş olmasıdır. Daha fazla endişe verense, ehlisünnet nezdinde mümtaz şahsiyetler olan bazı bilginlerin, asılsız olan bu şayiaları eserlerinde aktarmasıdır.

Şu kısacık mukaddimemizden de anlaşılacağı üzere bu yazımızda ele alacağımız konu, İslam tarihine çok büyük tahrifatlar veren Şia tarihçilerini ortaya koyup, akabinde de İslam tarihini tahrif etmekte kullanmış oldukları yöntemleri deşifre etmektir.

Günümüze kadar ulaşan tarihi kaynaklara göz attığımızda, dış mihraklı müsteşriklerin sebep oldukları tahrifatı görmekteyiz.

İnsanların çoğu, bu alanda okuma ve araştırmadan uzak, kulaktan dolma bilgilerle müteşekkil olsa da, bu durum insanların kahir ekseriyetinin bildiği bir hakikattir. Ancak daha dikkat çekici bir hakikat var ki, o da günümüz müsteşriklerinin, atlarını diledikleri gibi koş-turdukları tarih alanında, ilk tahrifatı yapanların, bu alanda tüm meslektaşlarının selefi konumunda olan Şiaların olmasıdır. Zira bunu mümkün kılan bu taifenin İslam cemaatinden ilk huruç eden taifelerden biri olmasıdır.

Bu sebeple İslam'ın doğuşundan kısa bir süre sonra peydah olan bu kadim düşmanın, bu alanda ilk olması, siyasi ve itikâdi sahada verdiği savaşı tarih sahasında da paralel bir şekilde vermesi, çokta hayret edilmesi gereken bir durum değildir. Asıl hayret veren, müsteşriklerin aksine, hakikatleri bilenler olmalarına rağmen, en çok yalan isnat edenlerin, Sahabe-i Kirama en çok düşmanlık yapanların onlar olmasıdır. Hatta bunların ötesinde, sahabeye sövmenin ve onları tekfir etmenin, bu taifenin akidesi olmasıdır.

Şer'i teraziden böylesine uzaklaşmış bir topluluğun tarih alanında neler yapabileceğini düşünmek bile endişelenmemiz ve bu alanda sebebiyet verilen hasarı onarmak namına harekete geçmemiz için yeterlidir. Ancak harekete geçmeden evvel, karşı karşıya olduğumuz en kadim düşmanın bu şayiaları yaymak noktasında başvurduğu yöntemleri, onları bu alanda destekleyen ve bilerek veya bilmeyerek bu uydurmaların yayılmasına çanak tutan tarihçilerin kimler olduğunu bilmemiz gerekir.

Öncelikle, Şiaların tarihi hâdiselerin tahrifinde ve tarihi şahsiyetlerin karalanmasında kullandıkları yöntemlerin bir kısmını aktaralım.

- Şer'i terazileri bozulmuş bu topluluğun, başvurduğu ilk yöntem, tarihi hâdiseler ve hâdiselerin baş aktörü olan mümtaz şahsiyetler hakkında yalanlar uydurmalarıdır. Zira onlar için tarihi hadiseleri yalanlarıyla karartmak ve İslam tarihinde Müslümanlar

¹ (Müsteşrik: Oryantalist, doğu bilimci)

nezdinde usve-i hasene olan şahsiyetlere itibar suikastı yapmak, inançlarının bir gereğidir. Bu sebeple de atlarını dizginleme ihtiyacı bile duymadan bu alanda koşturmaları ve arzu ettikleri her türlü yalanı uydurmaları pekte zor olmamaktır.

- Haberi, manayı bozacak şekilde kendi akışı içinde vermeme, batıl tevil ve tefsirler yapma. Bugün nasıl ders içerikli bir video ya da ses kaydının bir kısmını izlemekle, derse konu olan olaylar ve şahıslar hakkında doğru çıkarım yapmamız mümkün değilse, aynı şekilde tarihi de genel akışının dışında okumak ve bu okuma doğrultusunda olaylar ve karakterler hakkında doğru çıkarımlar yapmak, pek de mümkün değildir. Bu sebeple bu tuzağa düşmemek için tarihi vesikaları inceleyen olayları genel akışın içinde değerlendirmeliyiz.

- Yaşanmış hâdiseleri naklederken, aslı bozacak şekilde bazı ilaveler yapma ya da bazı kısımları çıkarma,

- Menfi ve müspet haberler çakiştığında, her daim menfi haberleri tercih etme ve bu suretle mümtaz şahsiyetlerin hata ve eksiklerini açığa çıkarma, hakikat ve güzel hallerini gizleme.

- Araplar nezdinde, bir vesika kabul edilen şiirleri, asılsız şiirler uydurmak suretiyle kullanma,

- Çeşitli kitap ve risaleler yazarak onları meşhur âlimlere ve şahsiyetlere isnat etme. Örnek verecek olursak "El-Imame Ve's Siyase" adlı eseri ehli-sünnet nezdinde itibar sahibi olan Ebu Muhammed Abdullah b. Kuteybe ed Dineveri'ye isnad etmeleri bunun en güzel örneğidir.²

- Uydurdukları şayiaları daha hızlı bir şekilde yaymak için kıssacılar tutmaları. Bu kıssacılar, kıssa anlatarak geçimlerini sağlayan ve genelde sünneti bilmeyen cahil kimse-

lerdi. Öğrendikleri uydurma kıssaları, bilmeden anlatarak kıssaları halka ulaştırırlardı. Sahabe, Tabiin ve İslam Âlimleri aleyhinde uydurulmuş çok sayıda hadis, onlar vasıtasıyla yayılarak, İslam tarihi karartılıyordu. Bugün bu faaliyeti, sinema ve dizi sektöründe devam ettirerek, tarihi hadiseleri karartmaya ve tarih sahnesinde büyük misyonlar üslenmiş şahsiyetleri itibarsızlaştırmaya devam etmektedirler. İran menşeli bir dizide, hakikatte kendisine vahiy geldiğini iddia eden, Ebu Ubeyd Muhtar Es-Sakafî³ sırf Basra valisi olmadan önce, Hüseyin'in (radiyallahu anh) öldürülmesine karışan gruplara karşı savaştığı için, salih bir kimse olarak lanse edilirken, kendisine karşı savaşan Halife Abdullah İbni Zübeyr ve kardeşi Musâb İbni Zübeyr (radiyallahu anhum) çirkin bir şekilde lanse edilmiştir. Nitekim İran menşeyli sinema yapımlarında, bu durumun örneği çoktur.

Bu gibi faaliyetlerle tarihi hadiseleri ve mümtaz şahsiyetleri karalamakla, kısmîde olsa hedefine ulaşan bu kadim düşman, Müslümanların İslam sancağını daha ötelere taşıma noktasında başlıca motivasyon kaynaklarından biri olan tarihleriyle irtibatlarını kopararak, rüzgârlarını kesmek için ellerinden gelen gayreti gösterdiklerini görmekteyiz.

Peki, bu tarihi karartmaların yayılmasına bilerek veya bilmeyerek çanak tutan tarihçiler kimlerdi? Belki de en mühim olan kısmı da burası. Zira içi mayınlı olan bu arazide, canımızı veya en küçük ihtimalle bir uzvumuzu kaybetmememiz için bu tarihçilerin kimler olduğunu bilmemiz gerekmektedir. Ve ne yazık ki, Şia tahrifatçılarının belki de kısmide olsa hedeflerine ulaşmasını sağlayan en büyük etkenin Hicri II. ve III. Yüzyılda yaşayan Kelbî⁴, Mes'udî⁵, Yakubî⁶, İsfehânî⁷, Ebu Mihnef⁸ ve Medaini gibi tarihçilerin Şia olmasıdır. O dönem itibarıyla Şia'nın gerçek yüzünün tam olarak aşikâr olmaması ve bu tarihçilerin-

³ (Muhtar Ebu Ubeyd es-Sakafî; Siretu'r Rasuli, M. bin Abdolvahhab, S44-45)

⁴ (Kelbî; Emevîler dönemi, Ali Muhammed Sallabî, S192)

⁵ (Mes'udî; Ali'nin (radiyallahu anh) hayatı, S594-595)

⁶ (Yakubî; Ali'nin (radiyallahu anh) hayatı, S593-594)

⁷ (İsfehânî; Ali'nin (radiyallahu anh) hayatı, S592-593)

⁸ (Ebu Mihnef; Türkiye diyanet vakfı İslam ansiklopedisi)

² Ali'nin (radiyallahu anh) hayatı, Ali Muhammed Sallabî, S59

de kendi alanlarında hatırı sayılır kişiler olması, Şia'nın uydurduğu yalanların yayılması noktasındaki etkisi su götürmez bir hakikattir.

Ayrıca Şia'ya meyyal olmasıyla bilinen İbn'ul Esir'in⁹ ve ehli-sünnet nezdindeki itibarıyla bilinen İbni Cerir et-Taberi¹⁰ ve İbni Asakir gibi tarihçilerin, mezkûr tarihçilerin sahabeyi töhmet altında bırakan nakillerini, hiçbir yorum yapmadan eserlerinde aktarmaları, bu uydurmaların günümüze kadar ulaşmasına sebebiyet vermiştir.

Bu sebeple tarih noktasında yeterli bilgiye sahip olmayan Müslümanların, bu tarihçilerin eserlerinden ve bu eserlerden gelişi güzel aktarım yaparak telif edilmiş kitaplardan uzak durması evla olandır.

Peki, bir Müslüman hangi eserlerden faydalanabilir? Allah'a hamd olsun ki, Allah (celle celeluhu) diğer ilmi alanlarda olduğu gibi, tahrife açık olan tarih sahasını, ne Şialara nede onların batılı kardeşleri olan müsteşrik-lere bırakmıştır.

Her alanda olduğu gibi bu önemli alanda da muteber imamlar vesilesiyle, hakikatleri kullarına beyan etmiştir. Zira sünnet ehli Müslümanların kılıç ve mızrakla mağlup edilmesi mümkün olsa da hüccet ve delil bakımından üstünlükleri kıyamete kadar bakidir. Hakkın bize ayan olmasını sağlayacak başlıca eserler ise şunlardır;

* Kadı İbnu'l Arabi'nin "El Avâsım Mine'l Kavâsım" adlı eseri,

* İbni Teymiye'nin "Minhâcu's-Sunne" olmak üzere birçok eseri,

* Hafız Zehebi'nin "Siyeru A'lâmî Nubelâ" "Tarihu'l İslam" ve "Mizanu'l itidal" adlı eserleri,

* Hafız İbni Kesir'in "El Bidaye ve'n Nihaye" adlı eseri,

* Hafız İbni Hacer Askalâni'nin "Fethu'l Bârî Fi Şerhi Sahih-i Buhari" "Lisanu'l Mizan" "Tehzubu't Tehsib" ve "El-İsâbe Fi Marifeti's Sahabe" adlı eserleri

* Yine muasır bir tarihçi olan Ali Muhammed Sallâbi'nin telif ettiği eserlerden de faydalanılabilir.

Yazının sonuna gelirken şunu ifade etmek isterim ki, kaleme aldığım bu yazı, asıl beyan etmek istediklerimin mukaddimesidir. Allah muvaffak kalırsa bundan sonraki tarih konulu yazılarımızın hedefi, karartılan tarihi, ehli-sünnetin menheciyle aydınlatmaktır.

Hamd, biz Müslümanları hüccet ve delil vasıtasıyla her daim galip kılan Allah'adır.

⁹ (İbnu'l Esir; Şerhu's Sunne, İmam Barbahâri, S17)

¹⁰ (Taberi ve İbn Asakir; hz. Ali'nin (radiyallahu anh) hayatı, S834)

ÇOCUK EĞİTİMİNE DAİR

Meryem Hafsa

Çocuk, doğduğu andan itibaren kendini bir aile ortamının içinde bulur. İyisiyle, kötüsüyle her şeyiyle özümseyebileceği bir aile ortamı. Özellikle 0-6 yaş aralığında çocuğun zihinsel gelişimi ayrı bir boyut kazanır ve tüm bu süreçte edindiği bilgiler, kazanımlar, kendini ifade biçimi, iyi ya da kötü yönelimler gibi hayati öneme sahip vasıfların kaynağı, çocuğun gözünü açtığı ve birçok şeyi ilk olarak onlarla tecrübe edeceği anne babasıdır.

Bilindiği gibi çocuk eğitimi ailede başlar. Kur'an ve sünnette bu tezi doğrulayan deliller bulunmakta. Hidayet ve rahmet olan Kur'an-ı Kerim'de Allah (celle celaluhu) *"Ey iman edenler kendinizi ve ehlinizi yakıtı insanlar ve taş olan ateşten koruyun."*¹ buyurmuştur.

Rasulullah'da (sallallahu aleyhi ve sellem) Sahih-i Buhari'de geçen bir hadis-i şerifinde ;"Her doğan fıtrat üzere doğar, sonra ana babası onu Yahudi, Hristiyan ve Mecusi yapar." buyurmuştur.

Şüphesiz Allah (celle celaluhu) anne-babaya çocuklarının yalnızca çocukluk döneminden değil, vefatlarına kadar uzanan bir zamandan, yani yaşamlarının tamamından sorumlu olduklarını hatırlatır.

Yakup (aleyhisselam) vefatına yakın zamanda evlatlarını toplamış ve "Benden sonra kime ibadet edeceksiniz? diye sormuştur.

*"Yoksa siz, Yakub'un ölüm anında, orada şahitler miydiniz? O, oğullarına: "Benden sonra kime ibadet edeceksiniz?" dediğinde, onlar: "Senin İlahına ve ataların İbrahim, İsmail ve İshak'ın İlahı olan tek bir İlahı ibadet edeceğiz; bizler O'na teslim olduk" demişlerdi."*²

Bir peygamber olan Yakup'un (aleyhisselam) dilinden Allah (celle celaluhu) bizlere, ölüm döşeğinde de olsak, çocuklarımızın başta akideleri olmak üzere, dünyada ve ukbada onlara fayda sağlayan ödev ve sorumlulukları tekrar tekrar hatırlatmamız, onlara bunu vasiyette bulunmamız gerektiğini öğretir.

Yine Lokman'ın (aleyhisselam) oğluna yaptığı ve Kur'an'a önem sırasına göre konu olmuş nasihatler de bu anlamda büyük öneme sahiptir;

"Hani Lokman oğluna -öğüt vererek- demişti ki; "Ey oğlum, Allah'a şirk koşma. Şüphesiz şirk, gerçekten büyük bir zulümdür."

"Ey oğlum, (yaptığın iş) gerçekten bir hardal tanesi ağırlığında olsa da, (bu,) ister bir kaya parçasından ya da göklerde veya yer(in derinliklerinde) de bulunsa bile, Allah onu getirir (açığa çıkarır). Şüphesiz Allah, latif olandır, (her şeyden) haberdardır."

"Ey oğlum, namazı dosdoğru kıl, ma'rufu emret, münkerden sakındır ve sana isabet eden (musibetler)e karşı sabret. Çünkü bunlar, azmedilmesi gereken işlerdendir."

"İnsanlara yanağını çevirip (büyüklenme) ve böbürlenmiş olarak yeryüzünde yürüme. Çünkü Allah, büyüklük taslayıp böbürleneni sevmez."

*"Yürüyüşünde orta bir yol tut, sesini alçalt. Çünkü seslerin en çirkin olanı gerçekten eşeklerin sesidir."*³

Tevhid imamı İbrâhim'de (aleyhisselam) kendisine ve çocuklarına risalet görevi verilmiş olmasına rağmen, sürekli olarak putlara tapmaktan Allah'a sığınmış, kendisi ve ehli için Allah Teâlâ'ya münacatta bulunmuştur.

*"Hani İbrahim şöyle demişti: "Rabbim bu şehri güvenli kıl, beni ve çocuklarımı putlara kulluk etmekten uzak tut."*⁴

Hâsılı tüm bu ve buna benzer naslarla anlatılmak istenen şey; ebeveynler için çocuk eğitiminin -baştan sona- hayatlarının büyük

¹ (66/ Tahrim 6)

² (2/Bakara 133)

³ (31/Lokman 13,16-19)

⁴ (14/İbrahim 35)

bir parçası olması gerektiği ve bunu, Allah Teâlâ'nın istediği ölçüde dert edinmeleri gerektiğidir.

Peki, bahsi geçen eğitimden kastımız nedir?

Eğitim, çocuğun yaşamının ilk anlarından itibaren, kişiliklerinin gelişip sağlam bir şahsiyet kazanmaları için gerekli bilgilerin teorik ve pratik olarak öğretilmesi, yararlı beceriler, iyi alışkanlıklar ve davranışlar kazandırarak, çocuğun bilgili ve faziletli bir birey olarak yetişmesine, kısaca onun her iki hayata da hazırlanmasına yardımcı olan çalışmalar bütünüdür.

Ebeveynlerin temel görevi çocuğun psikolojik ve biyolojik ihtiyaçlarını yerli yerince görmek ve olduğu hal üzere temiz bir fıtratta kalabilmesine yardımcı olmaktır.

Günümüzde insanlar birçok meselede olduğu gibi çocuk eğitimi konusunda da ifrata ve tefrite kaydılar. Kimileri çocuğun yalnızca biyolojik gelişimini önemseyerek anne babalığı yedirme, içirme ve giydirmeden ibaret olarak görüp meseleyi kısırlaştırırken, kimileri de her ikisini yerine getirmeye çalıştı fakat bu konuda izlediği seminerler ve okuduğu kitaplardan edindiği bilgileri, her çocuğun ayrı bir can, insan olduğunu, her birinin eğilimlerinin, duygu dünyalarının, mizaçlarının farklı olduğunu bilmeyerek, o bilgileri çocuğa adeta boca etti.

Yalnızca sevgi ve ilgi odaklı olup kararlı davranmadan, sınır koymadan, hayır diyemeden yetiştirme yolunu tuttu ve böylece narsist⁵, dürtülerini kontrol etmekte zorlanan, bencil, şımarık nesiller yetişti.

Allah'ın (celle celaluhu) rahmet edip lütufta bulunduğu kimseler elbette istisnadır, fakat yaşadığımız coğrafyada maalesef genel tablo böyle.

Peki, Allah Teâlâ'nın çocuklarımızı bizlere emanet olarak verdiğinin, bizler için göz aydınlığı kıldığının, cennete açılan bir kapı, amel defterini kapatmayan bir sadaka-i cariyeye olduğunun idrakinde olan bizler ne yapmalıyız ve nasıl bir metot izlemeliyiz?

Bu sorunun cevabı İslam'ı hayatının merkezine alan kişiler için elbette çok açıktır.

Bizler cahiliyenin karanlıklarından alınan fakat sonrasında her birinin şahsiyetli ve faziletli kimseler olup bazısının Kur'an'a konu olduğu, bazısının cennetle müjdelediği ashab-ı kiramı yetiştiren, Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) uygulamalarını kendimize metot edineceğiz. Günümüz teknoloji ve biliminin bize sunduğu öğretileri de yine Kur'an ve sünnet süzgecinden geçirip pratize etmeye çalışacağız.

Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) siretini etraflica okuyan her kimse görür ki O, (sallallahu aleyhi ve sellem) insanlık içerisinde en kemal sıfatlara sahipti. En iyi muallim, en iyi komutan, en iyi eş olmasının yanında çocuklarla iletişim, onların dünyalarına girebilme konusunda da en iyi olandı. Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) çocuklara karşı müşfiki. Onlara selam vererek bir birey olarak gördüğünü hissettirir⁶ onlardan birinin kuşu öldüğünde onu teselli eder⁷, çocukta olsa ona İslam'ı tebliğ ederdi.⁸

Ebeveynler olarak her birimizin tıpkı Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) gibi ilk olarak çocuğunu iyi bir şekilde gözlemlemesi, onu yakından tanıyıp onda var olan fücür ve takva yönünün farkında olması, fücür yönünü ıslaha çalışıp hayra kanalize etmesi, takva yönünü takdir edip geliştirmesi gerekir.

Bundan sonraki yazılarımızda Allah'ın (celle celaluhu) inayetiyle çocuk gelişimi ile ilgili konuları âcizane ele almaya çalışacağız. İnşallah önceliğimiz çağımızda var olan, gerek ebeveynin gerek çevrenin yanlış tutumundan kaynaklanan davranış bozuklukları, belirtileri ve tedavi yolları olacak. Bu yazımızda çocuk eğitiminin önemine değinmeye çalıştık, bir daha ki yazımızda yeniden buluşmak duası ile...

Gayret bizden tevfik Allah'tandır.

⁶ (Buhari, 6247)

⁷ (Buhari, Edeb 112)

⁸ (Buhari, Merdâ 11)

⁵ Narsistik kişilik bozukluğu (NKB), benmerkezci ve kibirli bir düşünce ve davranış yapısıdır.

Takva Dergisi'ne
Abone Olun,
Yıllık Abonelik
Fırsatını Kaçırmayın!

Yıllık
Abonelik
Fırsatı!

KARGO DAHİL

YILLIK 140₺

Sağlık Alanında Merak Ettiğiniz Sorularınızı
Uzman Kişiler Tarafından Cevaplandırıyoruz!
Sorularınızı Whatsapp Hattımıza Gönderebilirsiniz.

ÖNERİ VE GÖRÜŞLERİNİZ İÇİN

✉ editor@takvadergisi.org ☎ 0552 822 74 42

تقوى
Takva

Bu, Şevval ayı ile alakalı
küçük bir risaledir.
Allah'tan (celle celaluhu) bizleri bununla
faydalandırmasını ve hayırla
mükâfatlandırmasını istiyoruz.

21 BAŞLIKTA ŞEVVAL AYI

Ebu Enes El-Halebî

Salih Bağırhan Tarafından Tercüme Edilmiştir.

1 Şevval ayı, mübarek ve taat (salih amel işleme) ayıdır. Hac aylarının başlangıcı olup, içerisinde altı gün orucu barındırmaktadır. Ramazan ayında itikâf yapamayan bir kimsenin itikâfı kaza edeceği, nikâh ayı ve helal dairesinde iffeti koruma ayıdır.

2. Ramazan ayından sonra Şevval ayında altı gün oruç tutmak, Müslüman bir kimseye meşru bir ameldir. Altı gün oruç tutmak vacip değildir. Bilakis müstehap olup, fazileti ve mükâfatı büyüktür.

3. Ramazan ayından sonra Şevval ayında kim altı gün oruç tutarsa, senenin hepsini oruçlu geçirmiş kimsenin eciri yazılır. Sahih bir hadiste Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmaktadır: "Kim Ramazan orucunu tutar ve ona Şevval ayından altı gün ilave ederse, sanki yılın bütününde oruç tutmuş gibi olur."¹

4. Yukarıdaki Bu hadisi Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) şu şekilde açıklamıştır: "Kim bir ay Ramazan'da oruç tutarsa 10 aya, Ramazan'dan sonra tutulan altı günlük oruç ise 2 aya (denktir.) Bu bir senelik oruç demektir."² "Kim bir iyilikle gelirse ona on katı vardır."³

5. Bir kimse "Şevval ayında tutulan altı günlük oruç, sevap olarak on kat artıyorsa o zaman genel olarak iyi hasenelerde de sevap on kat artıyordur. Şevval ayında tutulan altı günlük orucun diğer hasenelerden ne gibi bir farkı vardır" dese, ona deriz ki: Hanbeli ve Şafi âlimleri "Ramazan ayından sonra Şevval ayında tutulan altı günlük oruç, farz olan bir senelik oruca denktir" diye açıklamışlardır.

6. Şevval ayında tutulan altı günlük orucun önemli olmasının bir diğer sebebi,

Ramazan ayında tutulan farz oruçların eksikliğini gidermesidir. Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmaktadır: "Kıyamet gününde kulun hesaba çekileceği ilk ameli onun namazıdır. Eğer namazı düzgün olursa, işi iyi gider ve kazançlı çıkar. Namazı düzgün olmazsa, kaybeder ve zararlı çıkar. Şayet farzlarından bir şey noksan çıkarsa, Azîz ve Celîl olan Rabb'i: 'Kulumun nafilâ namazları var mı, bakınız?' der. Farzların eksikliği nafilâlerle tamamlanır. Sonra diğer amellerinden de bu şekilde hesaba çekilir."⁴

7. İlim ehlinde bazıları altı günlük oruç tutmayı kerih görmüştür. Kerih görmelerinin illeti ise bazı kişilerin bu orucu ramazandanmış gibi inanmalarıdır. Bu hususta sahih sünnete tabi olmak hak ve evla olanıdır. Kim olursa olsun bir kişinin sözüne uyararak oruç terkedilemez. Bu illetle, sahih sünnete karşı çıkılamaz.

8. Kimin bir özürden dolayı Ramazan ayında tutamadığı günler varsa zimmetten kurtulmak için hemen kazasını yerine getirmesi lazımdır. Farz olan oruçlar müstehap olan oruçlardan önceliklidir.

9. Hadislerde sevabı zikredilen orucu (şevval orucu), kim tutmak isterse, varsa öncelikle Ramazan ayından kalan oruçları kaza etmesi gerekir, sonrada altı günlük şevval orucuna başlayabilir. Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) "... ve ona Şevval ayından altı gün ilave ederse..." hadisinin zahiri bunun delilidir. Bu hadis, önce Ramazan orucunu tamamlamaya sonra ise altı günlük oruç tutmaya işaret etmektedir. Çünkü Ramazan ayı tamamlanmamış ise altı günlük şevval orucunun ona tabi olması gerçekleşmemiş olur.⁵

10. Bir özürden dolayı bir kimse Ramazan'da oruç tutmazsa altı günlük nafilâ oruç ile Ramazan'da kaçırmış olduğu günlerin kazasını tek bir niyetle cem etmesi sahih olmaz.

¹ (Müslim 1164)

² (İmam Ahmed, 22412; İbn-i Mace, 1715; İbn-i Huzeyfe, 2115)

³ (6/En'am 160)

⁴ (Ebu Davud; 864; Tirmizî; 41)

⁵ (Feteva el-Lecne Daimi; 10/392)

11. Şevval ayında tutulacak altı günlük orucu -kendisine kolay nasıl geliyorsa-peş peşe veya ayrı ayrı tutmak caizdir. Bu hususta emir geniştir.

12. Eyyam-ı Biyd (her ayın 13, 14, 15. günleri) veya pazartesi-perşembe günleri ile birlikte altı günlük şevval orucu tutmak caizdir. İki ecrin sevabının olması umulur.

13. Şevval ayında tutulan altı günlük oruç cumartesi gününe denk gelirse oruç tutulur. Çünkü cumartesi gününe özel tutmayıp, altı günün içerisinde olduğu için tutulmuş olur.

14. Ramazan ayında bir kimsenin kazası olup ve kazada Şevval ayının hepsini kapsayacaksa -nifaslı kadın gibi- bu kimse altı günlük şevval orucunu Zilkade ayında tutar, Şevval ayında tutmuş gibi ecir alır. Çünkü Zilkade ayına ertelemesi zarurettir.

15. Ramazan ayında kimin kazası olup, Şevval ayında da özürsüz bir şekilde kazasını tamamlamamışsa, bu kimsenin Zilkade ayında (Şevval niyeti ile) altı günlük oruç tutması meşru değildir, ecir de elde edemez. Çünkü Şevval ayında tutulan oruç sünnettir ve özürsüz bir şekilde vaktini geçirmiştir.

16. Sahih olmayan inançlardan birisi de, bazı avam kişilerin, Şevval ayında altı gün oruç tutan bir kimsenin, artık her sene oruç tutması gerekir diye inanmalarıdır. Bilakis şevval orucu sünnettir, isteyen tutar sevap elde eder. Bir veya daha fazla oruç tutan kimse, bu orucu her zaman devam ettirmesi vacip değildir, orucu terk eden kimse de günahkâr değildir.

17. Bazı kimseler de altı günlük oruca başlayan kimselerin, tamamını tutması gerektiğine ve orucu kesmesine bir özrün olmadığına inanmaktadırlar. Bu görüş sahih değildir. Bir hadiste Allah Rasulü (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmaktadır: "Nafile orucu tutan kimse, nefsinin emiridir. İster orucu tutar, ister orucunu bozar."⁶ Nafile oruç tutan bir kimse, özürlü veya özürsüz bir şekilde orucunu bozabilir. Tercih edilen görüşe göre kaza etmez.

Ancak hadislerde gelen altı günlük orucun ecrini alabilmek için hepsinin tamamlanması gereklidir.

18. Bidat olup dinde aslı olmayan amel-lerden bir tanesi de, bazı kimseler altı günlük şevval orucunu tamamlandıktan sonra Şevval'in 8. gününü "İdu'l-Ebrar" diye isimlendirip kutlamalar yapmalarıdır. İbn Teymiyye (rahimehullah) şöyle der: Şevvalin 8. gününde ne ebrar/iyi ne de füccar/kötü diye bayram vardır. Bir kimsenin o günü bayram diye inanması ve İslam'ın bayram şiarlarından başka bayram ihdas etmesi caiz değildir.

19. Bidat amellerden birisi de Şevval ayında evlenmenin uğursuz sayılmasıdır. Araplar nikâh akdini bu ayda uğursuz sayarlar ve kadınların evlenmelerinin yasak olduğuna inanırlardı. Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) Arapların uğursuz saydıkları inancı kabul etmemiş ve Aişe (radiyallahu anha) annemizle Şevval ayında evlenmiştir.

20. Rasulullah'a (sallallahu aleyhi ve sellem) ittiba ederek Şevval ayında evlenmek, evlendirmek ve zifafa girmek müstehaptır. Özellikle bu kötü uğursuzluk yaygın ise cahiliyye ehline reddiye niteliğinde evlenerek, uğursuzluk inancını ortadan kaldırmak gerekir.

21. Hurafelerden bir tanesi de, bazı avamın iki bayram arası evlenen çiftlerden birisinin yakında öleceğine ya da ayrılacaklarına inanmalarıdır. Bu hurafenin dinde bir yeri yoktur. Kim gaybı bildiğini iddia ederse ki -Allah'tan başka gaybı kimse bilemez- kaza ve kadere iman hususunda inancını zedelemiş ve nehyedilmiş uğursuzluğa inanmış olur. Nebi'nin (sallallahu aleyhi ve sellem) Aişe (radiyallahu anha) annemizle Şevval ayında zifafa girmesi, bu hurafeyi reddetmiş ve yok saymıştır.

Allah (celle celaluhu) işleyeceğimiz salih amelleri kabul etsin ve bizlere şükretmeyi, kendisini zikretmeyi ve güzel ibadet işlemeyi kolaylaştırsın.

Hamd, Âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur.

⁶ (Ahmet, 26893; Tirmizî, 732)

TAVSİYE KİTAP

Kitabın Adı: Nebevî Eğitim Modeli
Daru'l-erkam

Yazar: Muhammed Emin Yıldırım

Yayın Evi: Siyer

Sayfa: 208

Allah Rasulü'ne (sallallahu aleyhi ve sellem) vahyin indiği ilk dönemlerde ashabını eğittiği, bilinçlendirdiği, terbiye ettiği ve iskelet kadroyu oluşturduğu evdi Daru'l-Erkam. Bu evden mezun olanlar kıyamete kadar herkese örneklik gösterecek, bazıları da cennetle müjdelenecek ve batıl bütün sistemlere kafa tutacaktı. Evet, böyle de oldu. Medine başta olmak üzere bütün diyarlarda İslam'ın hâkim olmasına vesile oldular. Mekke'nin zifiri karanlığından, tüm dünyanın aydınlanmasına giden bu yolda, efendimizin ve ashabının gayretlerini ve mücadelelerini müşahade etmekteyiz. Efendimizin basiretli ve hikmetli davranışı ve üslubu, küfrün hâkim olduğu tüm diyarlarda yaşayan muvahhidler için hangi metot ve sistemin takip edilmesi gerekliliğinde, bir yol haritası olmuştur. Bu hayırlı nesil, İslam güneşinin doğması ile birlikte, "islami bir yapı nasıl yönetilir?" "diğer beldelelere İslam nasıl ulaştırılır?", "insanlar ve toplumlar nasıl yönlendirilebilir?" gibi soruların cevaplanmasında da bizler için örneklik teşkil etmişlerdir.

Tanıtmaya çalıştığımız bu kitapta yazar, giriş olarak bu evi Rasulullah'a (sallallahu aleyhi ve sellem) ve Müslümanlara hizmet için kapılarını açan Erkam bin Ebi'l-Erkam'ın (radiyallahu anh) hayatını ve nasıl Müslüman olduğunu açıklamaktadır.

Sonra ki sayfalarda ise kitabı 4 bölüme ayırmıştır.

Birinci bölümde; Daru'l-Erkam'ın seçilme sebeplerinden ve bu eve alınan talebelerin özelliklerinden bahsetmektedir.

İkinci bölümde; Daru'l-Erkam'ın eğitim usulünün nasıl olduğunu, Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) öncelik olarak ashabına hangi metotları öğrettiğini anlatmaktadır.

Üçüncü bölümde; Kur'an'ın nüzul sürecinden ve Daru'l-Erkam'da hangi kavramların üzerinde durulduğunu hatırlatmaktadır.

Son bölümde ise Daru'l-Erkam'ın talebelerini başarıya ulaştıran oniki temel anahtar, ayetler ışığında sunarak kitabı tamamlamaktadır.

Abdullah Talip

HASAN BASRÎ

(Rahimehullah)

Usame Kaptan

Hasan Basri (rahimehullah), tabiinin büyüklerinden, zahid, muhaddis, fakih ve müfessirdir. Adı, Ebu Said el-Hasan b. Ebi'l-Hasan Yesar el-Basri'dir. Babası Yesar, Irak'ın bir kasabası olan Meysanlı'dır. Yesar, Meysan'ın fethedilmesi sırasında esir düşmüş ve buradan efendisinin kendisini azat ettiği, daha sonra da Hasan Basri'nin annesi Hayra ile evlendiği beldeye, Medine'ye götürülmüştür. Hasan Basri (rahimehullah), Medine'de Peygamber'in (sallallahu aleyhi ve sellem) vefatından 9 yıl sonra, Ömer'in (radiyallahu anh) halifeliği zamanında, Hicrî 21 senesinde (21/641) doğmuştur.

Annesi Hayra, Peygamberimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) hanımı Ümmü Seleme'nin (radiyallahu anha) azatlısı ve hizmetkâridir. Bundan dolayı Hasan Basri ile daha çok Ümmü Seleme (radiyallahu anha) ilgilenmiş, bilgili ve azimli bir kişi olarak yetişmesinde, bu ortamın büyük rolü olmuştur. Ayrıca, Ümmü Seleme'nin (radiyallahu anha), kendisini Ömer'e (radiyallahu anh) götürdüğü ve onun için şöyle dua ettiği de rivayetler arasındadır; "Ya Rabbi, onu dinde fakih kıl ve insanlara sevdire".

Hasan Basri on iki yaşında Kuran'ı ezberledi. Yetmiş Bedir gazisi olmak üzere 120 kadar sahabe ile görüşme imkânı buldu. Daha sonra Vadilkura'ya giderek burada kendini ilme verdi. İstifade ettiği sahabeler arasında Enes b. Malik (radiyallahu anh) ilk sırada yer alır. Bu bakımdan tâbiinin önde gelenlerinden olup ilim ve fazileti, zühd ve takvası ile meşhurdur. Pek çok sahabeden hadis rivayet eden Hasan Basri (rahimehullah), tabiinin en faziletlilerinden biri olarak kabul edilir. "Basra halkının şeyhi", "Basralıların imamı", "takva sahiplerinin öncüsü" gibi unvanları yanında, Zehebi onun için "Şeyhü'l-İslâm" tabirini kullanır.

Enes b. Malik (radiyallahu anh), kendisine bir mesele sorulduğunda, onu Hasan Basri 'ye sorulmasını ister ve onun derin ilim sahibi olduğunu söylerdi. Gençliğinde Doğu İran'ın fethine (43/663) katılmış, bundan kısa bir müddet sonra, Horasan valisi Rebi b. Ziyad'ın kâtipliğinde bulunmuştur. Ali'nin (radiyallahu anh) halife olmasının ardından ailesiyle birlikte Basra'ya gitmiş ve ömrünü burada geçirmiştir. Hasan Basri, Basra Valisi Süleyman b. Harb'in verdiği kadılık görevini bir süre ücret almadan yaptıktan sonra istifa ederek ilim ve vaazla meşgul olmuştur.

Hasan Basri (rahimehullah) 88 yaşında, Perşembe akşamı Basra'da vefat etmiş ve Cuma günü defnedilmiştir (110/728).

Kıymetli kardeşlerim! Bilinmelidir ki, az önce kısaca hayatını okuduğumuz, hakkında sahabelerin dua etmiş olduğu, hayatını ilim ve Allah'a (celle celaluhu) daha yakın olma yoluna adanmış, bu değerli şahsiyetin yaşamı bizler için paha biçilemezdir. İster nasihat alanında, ister ibret alma konusunda olsun her Müslüman'ı etkileyen kıssalarına, kendimize bir pay çıkarma gayesiyle bakalım. Netice itibarıyla iyi bir hatip ve etkili bir vaiz olan Hasan Basri fesahat ve belagatin doruk noktasına ulaşmış, özlü ve akıcı üslûbu halk üzerinde her zaman etkili olmuştur;

"Biz insanın dindarlığını sözleriyle değil, fiiliyatıyla anlarız" diyerek, özellikle bizim bu zamanımızda yaygın olan amel etmeme hastalığının ve sözde Müslümanlığın, gözünde bir değeri olmadığını belirtmiştir. Nitekim nesiller geçtikçe insanlar Allah'tan, kitabından ve Resulünden uzaklaşmaktadır.

Hasan Basri'nin (rahimehullah), ahabın hayatına derin bir özlem duymasını, şu sözü gayet net bir şekilde ortaya koymaktadır: *"Yetmiş civarında Bedir gazisi gördüm. Eğer siz onları görseydiniz deli derdiniz; onlar da sizin iyi kişilerinizi görseler artık ahlakın kalmadığını, kötü kimseleri görseler onların da hesap gününe bile inanmadıklarını söylerlerdi"*. Subhanallah! Sahabeyi bizden çok çok iyi tanıyan tabiinin büyük âlimi, bu sözleri dönemindeki insanları kastederek söylüyor. Gerçekten derin tefekkür gerektiren bir söz.

Acaba bizlerin iyi insanları o dönemin kötü kimseleri kadar iyi mi? Acaba sahabe bizi görse hakkımızda ne derdi? Hakkımızda *'Etrafında birçok fık, fücür olan bu insanlar nasıl bu kadar rahat yaşayabiliyor? Bunlar nasıl Müslüman olduklarını iddia ediyorlar? Nasıl? demezler miydi?*

Her geçen gün insanın bir parçasını alıp götürmektedir. Dolayısıyla içinde bulunulan zamanın iyi değerlendirilmesine önem vermek gerekir. Hasan Basri (rahimehullah) *"Her ümmetin bir putu vardır, bu ümmetin putu da altın ve gümüşdür."* diyerek dünya tutkusunun, maddeciliğin ve çıkarıcılığın tehlikesine dikkat çekmiş, ölümden korkan birine *"Arkanda servet bıraktığın için ölümden korkuyorsun, serveti önden gönderseydin korkmazdın."* demiştir. Önümüzde çok kısa bir zaman varken oyun ve eğlencenin içinden çıkma vakti gelmedi mi? Dünya tutkusundan uzaklaşıp Allah'a yönelmenin vakti gelmedi mi?

Gerçek fakihin, takva sahibi olduğunu, kimseden himmet beklemediğini, kimseye hakaret nazarıyla bakmadığını, ilmine karşılık zerre kadar bir şey beklemediğini, çeşitli sözlerinde belirtmektedir. Hasan Basri'nin (rahimehullah) dünyadan uzaklaşması, ilim ve ibadet aşkı; zühd anlayışına, tefekkürüne ve nefis muhasebesine dayanmaktadır. *"Tefekkür, sana iyi ve kötü fiillerini gösteren bir aynadır, Mü'min, daima nefsinin hâkimidir. Onu Allah için inceler. Dünyada nefsinin muhasebe edenlerin hesabı, ahirette kolay olacaktır. Kendilerini muhasebe etmeyenlerin hesabı da zor olacaktır."* demektedir.

Bunu, Hasan Basri (rahimehullah) üzerinde şu ifadelerle pekiştirilmiş görüyoruz; *"Amellerine bak, onları incele. Çünkü birbirinden kesin sınırlarla ayrılan hayır ve şer tartılacak. En küçük bir hayrı değersiz bulma, ahirette o sana fayda verecek. En küçük bir kötülüğü de zararsız sayma, ahirette aleyhinde olacaktır."*

Hasan Basri (rahimehullah), zamanında meydana gelen pek çok fitne hareketine şahit olmuş, bu konulardaki düşüncelerini cesaretle ifade etmiş, bu tutumuyla da halkın takdirini kazanmıştır.

Bunun yanında isyan etmeden, halifelere bile açıkça hatalarını söylemesiyle, cesaret örneği göstermiştir. Gittiği yerlerde hep sorunlar çıkaran Haccac, Hasan Basri'yi görmek için Basra'ya gelmek istediğini iletir. Halk toplanarak, eğer gelirse onunla muharebe etmeye karar verirler. Hasan Basri (rahimehullah), halka hitaben, *"Sizin onu yenmeniz mümkün değildir. Hadi yenseniz bile Allah size başkasını musallat eder"* der. O zaman ne yapmaları gerektiğini soran halka, *"Eğer sizlerde haram mal var ise, onu hak sahiplerine geri verin. Sahiplerini aradınız yok ise mescitlere giderek fakirlere verin. Günahlarınıza da çokça tövbe edin. Kur'an okumaya başlayın. Ümit ederim ki, Allah bu Haccac'ın zulmünden sizi korur."* dedi. Halk hemen onun dediğini yapmaya başladı. Bir zaman sonra bir haber geldi ki, Haccac, Basra'ya gelmekten vazgeçmiş. Herkes sevindi. Hasan Basri (rahimehullah), bunun üzerine *"Ben Haccac'ın buraya gelmekten vazgeçeceğini biliyordum"* dedi. *"Nasıl biliyordun?"* diye sorduklarında. O'da şöyle dedi; *"Eğer bir kimse, sizin yaptığınız gibi yapsa, yani evinden haram işleri kaldırır, herkesin haklarını verir ve günahları için de Allah'a tövbe eder ve Kuran'ı Kerimi okumaya başlarsa, Allah o kimsenin dualarını kabul eder ve başlarına gelecek belayı da kaldırır."*

Dua edip *'neden kabul olmuyor'* diye yakınan bizler için, bu olay tövbenin ve salih amelin, duanın kabulünde ne kadar etken olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Sadece dua etmek değil, aynı zamanda kabulü için gerekli salih amelleri işleyip günahlarımızdan istiğfar dilemeliyiz.

Bir gün Hasan Basri'ye (rahimehullah), birisi gelip, *"Birisi seni çekıştirdi, gıybetini etti"* dedi. Hasan Basri (rahimehullah), *"O kişi sana ne ikram etti?"* dedi. *"Yemekler ve içecek."* deyince, *"Bu kadar yemişsin, içinde kalmış da bir sözü mü saklayamadın da bana getirdin!"* dedi. Daha sonra kendisinin gıybetini yapan kimseye, bir tabak taze hurma hazırladı ve özür dileyerek, şu şekilde gönderdi: *İşittiğime göre sevaplarını, benim amel defterime yollamışsın.*

İstedim ki, sana karşılık vereyim. Kusura bakma! Hediye senin ki kadar çok değil."

Bu olaydaki ince bakış ve üslup bizleri etkiliyor. Gerçeği söylemek gerekirse artık bizler gıybetten az rahatsız olur bir duruma gelmiş ve bize laf taşıyanların sanki hiçbir hata işlemediğini düşünür olmuşuz. Hâlbuki Hasan Basri (rahimehullah), kendisine laf taşıyan kişiye sitem ederek onu uyarmış, gıybetini yapan kişiye de yaptığı işin ahiret boyutunu hatırlatarak, güzel bir üslupla uyarıda bulunmuştur. Tabi ki o zamanın insanları yaptıkları hatayı fark ettikleri anda tövbe ve istiğfara koştukları için, bu şekilde bir uyarı oldukça etkilidir. Bizlerde uyarıda bulunurken en güzel üslubu kullanmalı ve karşımızdaki kişiye göre etkileyici yönlerden yaklaşmalıyız ki maksat hasıl olsun.

Hasan Basri'nin (rahimehullah), şu anlamlı ve etkileyici sözüyle bitirmek istiyorum; *"İnsanların kalabalık olmasına bakıp da kanma. Zira sen tek başınasın, yalnız ölecek, kabre tek girecek, tek başına kabirden çıkacak ve kendi hesabını tek başına vereceksin".*

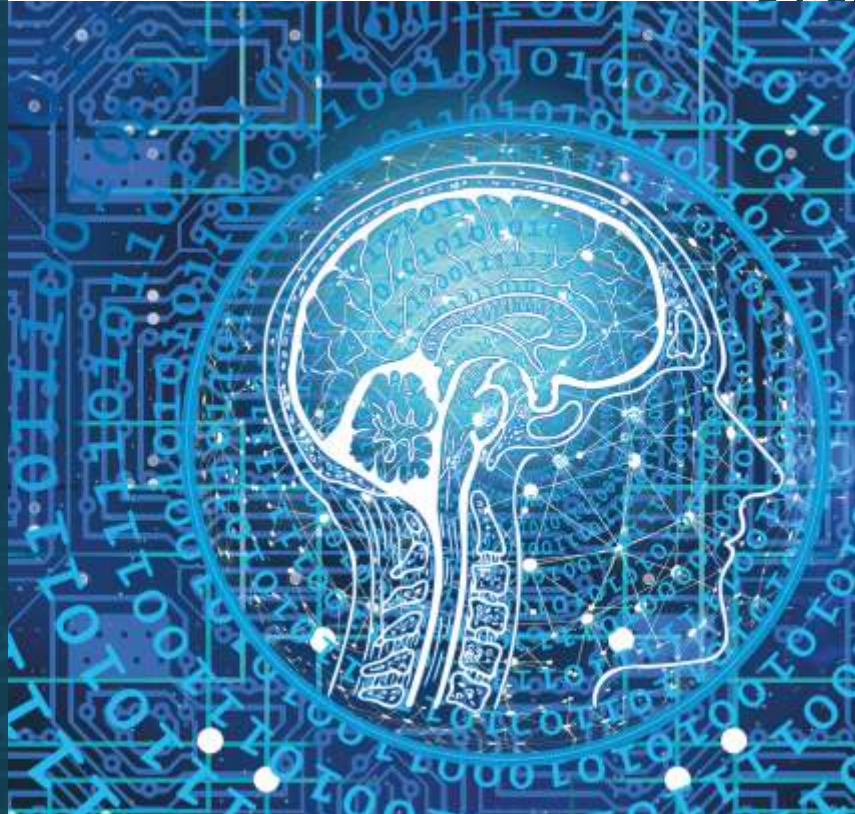
Allah (celle celaluhu) bizleri öğrendiklerimizle faydalandırsın, bizleri ilmiyle amel eden kullarından eylesin. (Âmin)

TEKNOLOJİ FAYDALI MIDIR?

Burak Eryılmaz

Teknoloji denilince genel olarak akla bilişim teknolojileri -bilgisayar, internet vb.- gelmekte. Teknolojiyi yalnızca bilişim teknolojileri ile sınırlandırmakta, teknolojinin başlangıcını bilgisayarın bulunması olarak görmekteyiz. Oysa ki teknoloji çok daha geniş bir yelpazeye ve geçmişe sahip. Teknolojinin birçok tanımı bulunmakta. Kabaca tanımlayacak olursak, bilimsel bilginin herhangi bir alanda pratiğe dönüştürülmesi diyebiliriz. Herhangi bir alanda dedik çünkü yazımızın başında da söylediğimiz gibi teknoloji, yalnızca bilişim teknolojilerini kapsamaz. Dünyamızın başlangıcından itibaren Dünya'da ki gelişim ve değişimleri kapsar. Teknoloji çağı tekerleğin icadı ile başlamış ve günümüzde bilgisayarlar ve nükleer güç gibi modern teknolojilerin kuruluşuna kadar devam etmiş ve hâlen devam etmektedir.

Teknolojinin ne olduğundan kabaca bahsettikten sonra şu soruyu soralım. Teknoloji faydalı mı? Teknolojiyi yalnızca bilişim teknolojileri olarak düşünmezsek eğer, cevabımız “evet faydalı” olacaktır. O zaman sorumuzu şöyle soralım: Bilişim teknolojileri faydalı mıdır? Bu soruya direkt olarak evet veya hayır demek mümkün değil aslında. Bilişim teknolojilerinden olan bilgisayar ve interneti arabaya benzetelim. Arabayı kullanmayı bilmeden araba kullanmaya çalıştığımızı düşünelim. Ya yarı yolda kalırsın ya sağa sola çarpar hem maddi hem manevi hasar verir, hasar alırsın. Peki, bu durumda araba zararlı diyebilir miyiz? Hayır, aksine biz arabayı kullanmayı bilmediğimiz için zarar gördük. Araba kullanmayı öğrenir direksiyon başına ondan sonra geçerseniz, araba bize vakit kazandırır. Belki günlerce sürecektir olan yolculukları saatlere, saatlerce sürecektir yolculukları dakikalara indirir. O zaman, “helal veya haram yapacağımız işlerde de işimizi kolaylaştırıyor, harama giden yolun daha çabuk bitmesini sağlıyor.” diyerek araba faydasızdır demek ne kadar doğru olur? Bilişim teknolojileri için de bunu demek çok doğru olmaz. Faydalı veya zararlı bir iş için kullanma tercihi

bizlere ait. Müslümanlar olarak hayatın her alanında Allah'ın bize helal kıldığı davranışları yerine getirip, sözleri söylemek zorundaysak bilişim teknolojileri içinde bu durum geçerli. Faydalı işler için kullanıp işlerimizi kolaylaştıralım fakat zararlı olan özelliklerinden beri olalım. Şunu unutmayalım ki teknoloji bir araçtır. İnsanlar onu kullanım şekilleriyle yararlı veya zararlı hale getirir.

Vaktimizi boşa harcama bilişim teknolojileri ile başlayan bir süreç değil. İnsanlar vakitlerini her zaman boş yere harcayacak uğraşlar buluyorlardı kendilerine. Fakat bilişim teknolojilerinin gelişmesiyle akıllı telefonlar ceplerimize kadar girerek sosyal medyaya, internete ulaşmayı daha da kolay bir hale getirince vaktimizi daha fazla boşa harcar olmaya başladık. Ekranla bakmaya başladığımız zaman belki farkına varmadan saatlerimizi harcıyoruz ekran başında. Hem yapılabilecek aktivitelerin fazla olması -oyun oynamak, facebook, twitter, instagram, youtube gibi sosyal medya uygulamalarında vakit geçirmek, film veya dizi izlemek vb.- hem içindeki içeriğin çok fazla olması ve sosyal medya uygulamalarının sizi en uzun süre uygulama içinde tutmaya çalışmasından ötürü, farkında olarak veya olmayarak ekran başında saatlerimizi harcarız. Bir konu araştırmak için veya ilginizi çeken bir videoyu izlemek için video izlemeye başlarız sonra çok alakasız videolar izlerken kendimizi buluruz. Bir video izleriz yanda bir öneri çıkar, dikkatimizi çeker onu da izleriz derken saatler akıp gitmiş, vaktimiz boşa geçmiş olur, hiç farkına bile varamayız.

Şöyle bir hesap yapalım: Günde 8 saat uyuduğumuzu düşünelim. 60 yıl ömrümüz var diye hesaplasak, yaklaşık 20 yılımızı uykuda geçiriyoruz. 1 saat daha az uyuyup günde 7 saat uyuduğumuzu varsayarsak, uykuya giden süre yaklaşık 17 yıl olur ve 60 yıllık bir ömürde yaklaşık 3 yıl tasarruf etmiş oluruz. 3 yıl içinde insan neler neler yapabilir bir düşünün. Sadece uykumuzu 1 saat azaltarak 3 yıl tasarruf ediyoruz. Peki, ekran başında geçen sürelerimize bakalım. Günde 2 saat ekran başında olduğumuzu düşünelim. 60 yıllık bir ömür için 5 yılımız ekran başında

geçmiş olur. 1 saate bile düşürmek 2,5 yıl tasarruf etmemizi sağlar. Ki belki ekran başında 2 saatten fazla vakit geçiriyoruz ve bu geçirilen vakitlerin çoğu boş işler ile meşgul olmak üzerine.

Telefonlar ile ilgileneceğiz, internette gezineceğiz diye bazen ailemizle vakit geçirmeyi, bazen ilim öğrenmeyi, bazen hayırlı ameller yapmayı aksatıyoruz. Ne kendimizi geliştiriyor ne de kendimize bir fayda sağlıyoruz. Ne ailemiz ile ne çevremiz ile muhabbetimizi arttırıyoruz. Bu örnekler çoğaltılabilir. Hepimiz kendimizi sorgularsak, aslında bu örneklerin ne kadar fazla olduğunu görebiliriz. İnternette boş boş geçirilen vakit, ne dünya için ne de ahiret için bir fayda sağlıyor. Dünya kazancını tercih etmiş bir insan için bile burada geçirilen vakit faydasız iken, ahirette kazanmayı isteyen biz Müslümanların aynı hataya düşüyor olması aslında insanın nasihate ne kadar ihtiyacı olduğunu, gafil olduğunun bir göstergesi, kanıtı. Müslümanlar için her saniyenin bile önemli olması gerekiyorken, her saniyemizin dolu dolu geçmesi gerekiyorken, dalıp gidiyoruz bazen boş işlere. Bir saniye bile kıymetli iken değil saniyeleri çöpe atmayı saatlerimizi, yıllarımızı çöpe atıyoruz.

İbn Abbâs'ın (radiyallahu anh) naklettiğine göre, Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: İki nimet vardır ki insanların çoğu (onları değerlendirme hususunda) aldanmıştır: Sağlık ve boş zaman.¹

Unutmayalım ki;

"Dünya hayatı oyun ve eğlenceden ibarettir. Şüphesiz ahiret yurdu korkup sakınanlar için daha hayırlıdır. Akletmez misiniz?"²

Teknoloji nimetinden faydalanalım ama bağımlı olmayalım. Biz onu kontrol edelim o bizi kontrol etmesin. Bunun içinde sürekli kendimizi kontrol edelim inşaallah.

Rabbim eksikliklerimizi gidersin.

Allahumme Âmin

¹(Buhârî)

²(6/En'âm 32)

**TEKNOLOJİ
NİMETİNDEN
FAYDALANALIM
AMA BAĞIMLI
OLMAYALIM!**

REFLÜ

Dr. Sina Yaylacı

Reflü Nedir?

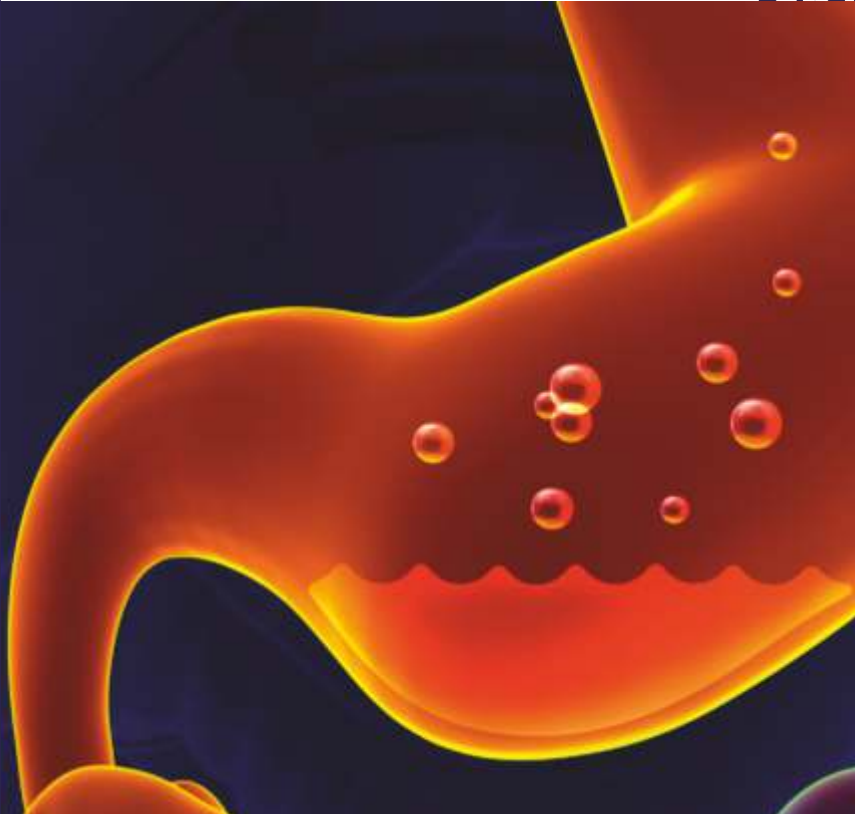
Tanım olarak reflü, geri akış demektir. Terim olarak gastroözefageal reflü mide içindeki gıdanın ve mide asidinin, yemek borusu ve/veya ağıza kadar gelmesi durumudur. Bu durum sıklıkla yemekten sonra ortaya çıkar.

Sadece yetişkinlerde mi gastroözefageal reflü görülür?

Hayır. Sağlıklı yenidoğan bebeklerde ve sağlıklı çocuklarda da görülebilir.

Gastroözefageal reflü ne zaman hastalık olarak kabul edilir?

Eğer kişi sık sık reflü yaşamaya başlarsa ve göğüste yanma hissi, ağza acı su gelmesi, yutma sırasında ağrı gibi şikâyetler olursa bu durumda o kişide gastroözefageal reflü hastalığından şüphelenmek gerekir.

Vücudumuzda Hangi Değişiklikler Reflüye Neden Olur ?

Yemek borusu ortalama 25 cm uzunluğunda ve 2,5 cm genişliğinde tüp şeklinde bir organdır. Üstte yutak ile birleştiği yerde ve alt kısımda mide ile birleştiği yerde yemek borusunu yeme ve içme işlevlerinin olmadığı dönemde kapalı tutan iki adet kilit görevi gören kas yapısı ile sarıdır. Normalde lokmanın yutulmasının ardından yemek borusunun başlangıcındaki kilit gevşer ve mideye doğru lokmayı aşağı iten bir hareket başlatır. Lokma mide ile yemek borusunun birleşim noktasına ulaşınca ise daha önce bahsettiğimiz mide kilidi açılır. Lokma mideye girdikten sonra kilit mekanizması tekrar devreye girer ve gıdanın ya da mide asidinin, sindirim sırasında yemek borusuna geri dönmesini engeller.

Bununla birlikte bazen mide kilidi uygun-suz olarak açılabilir ve mide içeriğinin, yemek borusuna doğru geri kaçmasına neden olur. Bu herkeste yemekten sonra nadiren olabilir ve kısa süreli olup şikâyeteye yol açmaz.

Mide girişindeki bu kilit mekanizması-ndaki bozukluk ara sıra olmayıp sık oluşmaya başlayınca mide içindeki çok güçlü derecedeki asit, yemek borusuna doğru hareket eder. Mide asidi yakıcı etkisiyle yemek borusunda hasara yol açarak göğüste yanma, yutkunurken zorlanma gibi şikâyetlere sebep olur. Bu duruma Reflü Hastalığı denir.

Reflü Oluşumunu Kolaylaştıran Durumlar Nelerdir?

Bazı durumlar Reflü oluşumunu kolaylaştırır. Bunları şöyle sıralamak mümkündür.

- Mide Fıtığı: Bu durum mide ilk kısmının göğüs kafesine doğru hareket etmesi sonucu oluşur.
- Obezite: Artmış kilo karın içi basıncı arttırarak reflü oluşumunu kolaylaştırır
- Gebelik
- Yaşam tarzı: Aşırı yağlı yemek yemek, çikolata, nane, kafein (kahve /çay/kola), alkol, sigara
- İlaçlar

Reflü Hastalığında Hangi Şikâyetler Olur?

- ❖ Göğüs kemiğinin altında yanma veya ağrı
- ❖ Ağıza acı su gelmesi
- ❖ Mide ağrısı
- ❖ Yutma güçlüğü
- ❖ Ağrılı yutma
- ❖ Boğazda aralıklı yanma hissi
- ❖ Aralıklı boğazı temizleme ihtiyacı
- ❖ Aralıklı öksürük (nedeni bulunamayan öksürük akla reflü getirir)
- ❖ Bulantı –kusma
- ❖ Boğazda lokmanın takılma hissi.

Ne zaman Doktora Gidelim?

- ❖ Yutma sırasında ağrı veya zorlanma varsa
- ❖ İştah kaybı ve kilo kaybı varsa
- ❖ Göğüs ağrısı varsa
- ❖ Yutkunurken boğulma hissi yaşıyorsanız
- ❖ Kanlı veya kahve telvesi şeklinde kusma varsa

- ❖ Büyük abdestinizde siyahlaşma varsa
- ❖ Devam eden kusmanız varsa
- ❖ 60 yaş üstü olup yeni gelişen mide ağrısı varsa

Bir sağlık kuruluşuna başvurmanız gerekir.

Tedavi Almayan Kişilerde İleri Dönemde Ne Gibi Problemler Çıkabilir?

Tedavi almayan hastalarda diş çürükleri, akciğer hastalıkları, uzun dönemde yemek borusunda daralma, kanser gelişimi gibi sonuçlar ortaya çıkabilir.

Tedavi

A. Yaşam Tarzı Değişikliği:

1-Kilo vermek: Hasta kilolu ise kilo vermek reflü şikâyetlerini azaltabilir.

2-Yatak başını kaldırmak:

Yatak başını yaklaşık 10-15 cm yükseltmek gece şikâyetlerini azaltmada yardımcı olabilir. Burada yatak başını yükseltmek ile anlatılmak istenen nokta, birçokları tarafından yanlış anlaşılarak ek yastık kullanımı olarak algılanmıştır.

Ek yastık kullanmak, doğal olmayan bir uyku pozisyonudur ve karın içi basıncın artışına sebep olup reflüyü şiddetlendirebilir. Bunun yerine bazanın baş tarafındaki ayaklara tahta blok konabilir veya çarşaf altına sünger konabilir.

3-Reflüyü tetikleyen gıdalardan uzak durmak:

Aşırı kahve, çikolata, nane ve yağlı yiyeceklerin tüketiminden kaçınmak. Aşırı baharatlı veya acı kullanmamak. Gazlı içeceklerden kaçınmak. Kişiyi rahatsız eden yiyecek ve içeceklerden uzak durmak reflü şikâyetlerini azaltır.

4-Sigarayı bırakmak

5-Geç saatlerde yemek yememek: Akşam yemeklerini yatış saatinden en az 2 veya 3 saat önce yemek.

6-Yemekten hemen sonra uyumak veya uzanmak gibi eylemlerden kaçınmak.

7- Dar kıyafetlerden kaçınmak, daha rahat ve geniş elbiseler tercih etmek.

A. İlaç tedavisi:

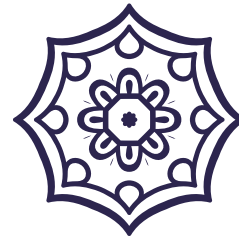
1. Mide asidini azaltan ilaçlar

2. Mide ve yemek borusunun yüzeyini kaplayarak asitten koruyucu ilaçlar

B. Cerrahi tedavi:

C. Gebelerde tedavi:

Gebelerde reflü tedavisinde mide asidini azaltan ilaçlar yan etkileri nedeniyle kullanılması genellikle önerilmez. Bu ilaç grubunun kullanımında özel şartlar olup doktorunuza danışmanızı öneririm. Gebelerde mide ve yemek borusunun yüzeyini kaplayarak asitten koruyan ilaçlar ve yaşam tarzı değişikliği önerilmektedir. Ayrıca gebelerde sık ve az yemek önerilmektedir.

2021 MAYIS

Ramazan 1442

Şevval 1442

PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	CUMA	PERŞEMBE	CUMARTESİ	PAZAR
					1 19	2 20
3 21	4 22	5 23	6 24	7 25	8 26	9 27
10 28	11 29	12 30	13 1	14 2	15 3	16 4
17 5	18 6	19 7	20 8	21 9	22 10	23 11
24 12	25 13	26 14	27 15	28 16	29 17	30 18
31 19						

*Hicri Ayların 29. Günü Gelecek Olan Ayın Hilali Gözetlenmelidir.

ABONELİK İÇİN

✉ editor@takvadergisi.org ☎ 0552 822 74 42